

TEMPS

D'ESCLATA-SANGS

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa

Novembre - desembre 93
Nº 37

Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

**CONSELL DE
REDACCIÓ:**

Maria Adrover
Isabel Rigo
Josep Estelrich
Maties Adrover
Maria Josep Coll
Jaume Vallbona

COLLABORADORS

Jaume Rigo
Tomeu Estelrich
Joan Grimalt
Miquel Pons
Jaume Serra
Marc Vallbona
Pere Ferrer
Pep Bonet
Sebastià Bonet
Guillem Roig
Maria Encarnació Rosselló
Apol·lònia Perelló

Agraïm totes les
col·laboracions i el
suport de qui s'anuncia
a les nostres planes i de
qui ens llegeix

DL 148-1988

Imprimeix:

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

Els escrits d'aquests
publicació expressen
únicament l'opinió
dels seus autors

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

11 Octubre.- Avui s'ha obert una nova secció de vendes a l'estanc de Calonge: la de llibreria, papereria i premsa.

16 Octubre.- Han tornat a entrar a robar al nostre poble. Aquest cop ha rebut el Bar Esportiu, el que han sustret: 3 caixes de whisky que tenien al magatzem.

22 Octubre.- Aquest vespre s'ha fet el sopar que com cada any es celebra després d'haver acabat les festes: sopar de fadrins i casats.

28 Octubre.- Ben dematí, un bon grapat de Calongins han partit cap a la III trobada de tots els majors de les Balears a Lluç. Ha oficiat la missa el Bisbe de Mallorca.

29 d'Octubre.- Enguany les dones no han volgut ser menys que els homes i aquesta nit, també han celebrat el seu sopar de fadrines i casades.

30 Octubre.- A Ciutat, al recinte d'IFEBAL s'ha celebrat l'acte de Cloenda de la III trobada de la gent gran de Balears.

31 Octubre.- Ha estat batejada a l'església de Sant Miquel la nina M. Antònia Binimelis Adrover, filla d'Antònia i Biel de Can Devertit. Els padrins joves han estat M. Antònia i el seu germà Miquel.

2 Novembre.- Comença per segon any consecutiu al curs de Gimnàstica al centre cultural, organitzat per la Tercera Edat. Anim i apuntau-vos-hi.

11 Novembre.- Ha estat retirat el parallamps de damunt l'església de Calonge.

18 Novembre.- Ha començat a la Llar dels Padrins el primer curs de ball de saló, organitzat per la tercera Edat. Animau-vos i a ballar.

20 Novembre.- Ara ja és ben segur: Calonge ha deixat d'ésser un poble tranquil. Altre cop han entrat lladres a la botiga de Can Polla. Una caixa de whisky ha tornat a ser el botí. Potser siguin els mateixos que els del Bar Esportiu.

LLOCS DE VENDA

CALONGE

BAR ESPORTIU
BOTIGA CAN BINIMELIS
ES FORN
BAR NOU
BOTIGA CAN POLLA
BAR TELÈFONS
ESTANC-PAPERERIA CALONGE

S'ALQUERIA BLANCA

BOTIGA CAN GATÓ
SUPERMERCAT RIGO

SANTANYÍ

PAPERERIA-FOTOG. BORDOY
SUPERMERCAT SPAR
PAPERERIA TONI MESTRES

CALA D'OR

BAR ADROVER
ELÈCTRIQUES MANRESA
LLIBRERIA MIGJORN
ESTANC D'EN TACONER

S'HORTA

PAPERERIA SA BALDUFA
BOTIGA CAN COMPANYY
ES FORN

COSES

Antena 3, un any en el Migjorn

Dies i coses s'ha posat en contacte amb el director d'Antena 3 Migjorn per saber com els hi ha anat el primer any i que ens expliquin com és la nova programació.

L'aniversari d'Antena 3 a la comarca va coincidir amb els canvis de programació que habitualment es fan a totes les cadenes d'emissores, aquesta circumstància ens va donar peu a anar introduint algunes novetats que poc a poc, van definint la idea bàsica de la presència d'una emissora com Antena 3 a la comarca de Migjorn: fer una ràdio que sense oblidar la seva definició de comercial, subsistesqui al mateix temps que faci ressò de la vida de cada dia dels pobles que formen part del Migjorn.

INFORMATIUS:

A les 8 i 20 i a les 15 s'ofereixen dos informatius fets exclusivament per la comarca amb les notícies que genera qualsevol activitat que pugui produir-se a la comarca.

DIAS DE RADIO és el programa novetat d'aquest any, a nivell estatal, el presenta Concha García Campoy de 9 a 12, a continuació té la seva continuïtat amb l'edició local que està destinada a la comarca, els seus personatges i les persones hi són presents.

Els dilluns contam amb la col·laboració de Miquel Pons, Cronista oficial de Santanyí i que deixa constància amb les seves "Cròniques de les estacions" de totes les referències culturals que recull amb la seva sensibilitat.

El dimarts Josep Bonet de s'Horta ens conta la història, la lliçó d'histò-

Alguns dels col·laboradors de "Antena Deportiva"

Drets d'esquerra a dreta: Jaume Cerdà (Porreres), Maties Adrover, Bernat Bauçà (Porreres), Pere Pons (Director), Marc Lladonet (Cas Concos), Sílvia Vadell, Jaume Rigo (Alqueria Blanca). Acotats: Pere Ferrer (Santanyí), Sebastià Oliver (Felanitx), Gori Vicens (Felanitx) i Gabriel Gomila (Montuïri).

ria oral que cada dia té més seguidors.

El dimecres és el dia de "Les Forces Vives" una conversa a partir de la figura d'un batle, un capellà i un metge, autèntiques forces vives d'abans, actualitzades i representades per Baltasar Amengual, Jordi Galmés i Lluís López.

El dijous és Marc Vallbona, regidor de cultura de l'Ajuntament de Santanyí que parla de la vida i els costums que ens fugen amb un estil càlid i directe. També aquest dia l'astròloga Rosa Abad intenta descobrir el seu futur mitjançant les cartes del Tarot.

El divendres en Joan Bonet de Ses Pipes ens deixa entrar dins el seu món particularíssim que ve, pipa amb mà, des de la via del tren de Santanyí fins als seus anys d'al·lotell a Manacor. També el divendres hi ha

un espai dedicat a l'ecologia domèstica, el titular MIGJORN VERD amb un equip de gent sensibilitzada i entesa amb els aspectes que ens afecten i sobre els quals podem actuar.

La Informació esportiva té cada dia més acceptació i li donam molta importància a la nostra programació. De dilluns a dissabte a les dues i mitja i el dilluns a les vuit i vint del matí, Maties Adrover amb un bon equip de col·laboradors tenen l'oient perfectament informat de l'actualitat de tots els esports de la comarca. Els diumenges a les quatre oferim en cadena regional "Futbol balear Antena 3" un programa que dirigeix Alexandre Vidal.

Hi haurà més novetats que esperam anar incorporant aconseguint la consolidació d'Antena 3 dins la comarca.

Mossèn Baltasar Amengual, Arxipreste de Felanitx

El passat 24 d'octubre l'Arxiprestat de Felanitx, d'acord amb la normativa que regeix aquest càrrec va canviar de responsable. Es capellans adscrits a aquesta demarcació varen triar Mossèn Baltasar Amengual, el rector de Calonge, com a nou arxipreste de Felanitx, el qual substitueix en aquest càrrec a Mossèn Miquel Serra.

Mossèn Baltasar Amengual ens ha explicat que la funció bàsica de l'arxipreste és comunicar als capellans del seu arxiprestat les decisions del Consell Episcopal. A una pregunta sobre la importància que aquest nou càrrec li podria atorgar va ser, rient, que "val més la corda que el bou".

L'Arxiprestat de Felanitx existeix des de 1887, quan el bisbe Servera va introduir la divisió de la diòcesi. Llavors aquest arxipreste abraçava les parròquies dels termes municipals de Felanitx, Santanyí i Porreres. Actualment comprèn les parròquies del terme de Felanitx a més de les parròquies de Cala d'Or i Calonge.

J. Vallbona.

El nostre col·laborador, l'escriptor Jaume Serra Adrover ja té un nou llibre: "BIOS", un recull de breus escrits que inclou alguns treballs de joves de l'Institut de Felanitx, així com també alguns poemes.

Un acudit

Això era una família que sols tenia un fill, i a casa eren pare, mare, la criada i el fill. Sempre parlaven de política. El fill escoltava i no entenia res, fins que un dia digué a sa mare: —M'heu de dir que és la política. —Oh! fill meu, —digué la mare,— no sé com explicar-t'ho. És com si diguéssis que ton pare fos el govern, jo la nació, na Margalida, la criada, fos l'obrer, i tu, fill meu el futur. L'al·lot digué: —no entec res de res, ma mare—. Soparen, s'anaren a jeure i a la nit al fill li pegà una mal de ventrada tan forta a aquell al·lot, que tot li va escapar. El que va fer va ser anar a cridar a la mare, però aquesta no va contestar. S'al·lot s'aixecà i va anar al seu llit però la va trobar dormida, va anar al llit de la criada i la trobà ajeguda amb son pare i exclamà: la nació dorm. El govern es tira a l'obrer i el futur és ple de merda!.

Ens el va contar en Pep Bonet, de s'Horta.

SUPER MOTO OCASIÓ

MODELO	ANTIGUEDAD	PRECIO OCASION
HONDA REVERE 650	1/5/93	575000
HONDA SHADOW 600	1/5/93	650000
HONDA DOMINATOR 650	1/5/93	600000
HONDA DOMINATOR 650	24/6/93	650000
GUILERA RC 600	1/5/93	400000
HONDA CB 250	28/4/92	275000
HONDA YUPY 90	8/5/91	125000
HONDA YUPY 90	14/4/92	150000
HONDA VISION 80	1/5/93	155000
HONDA XL 200(trail)	PM-AN	125000
VESPINOS 50	DESDE	45000

INF: Tel: 65 90 07

iino et perdis aquesta oportunitat!!

**AMB LA GARANTIA
DE**

MOTO SPRINT
Cala d'Or

Les fumigacions aèries baix suspita

La processonària és de sobra coneguda per tots. La seva voracitat menjant les agulles dels pins arriba a asfixiar-los fins a la mort, pel que es pot catalogar com a vertadera plaga i com un greu perill pels nostres boscos de pins.

Els governs des de fa anys dediquen alguns esforços a la lluita contra la processonària per tal de protegir els nostres pinars. La lluita continua però algunes de les armes que s'estan usant provoquen el recel dels nostres pagesos.

Ens referim en concret a aquests avions que fumiguen el bosc amb no se sap exactament quin tipus de producte químic.

Aquests anys passats era freqüent veure al camp multitud de petits ocells morts sense cap signe de violència, aparentment morts enverinats. La coincidència amb les fumigacions aèries feia sospitar a molts de pagesos que aquella era la causa de la mort antinatural d'aquells ropits, busquerets i mèrlera.

Enguany, però, la cosa ha anat a més. Un pastor quan va anar a veure les ovelles, va trobar-ne dues de mortes i les altres no pasturaven i feien sabonera per la boca. Quan hi va anar el menescal va advertir que les ovelles estaven intoxicades i que segurament les ovelles prenyades abortarien, i així va ser.

La pica de l'aigua que estava baix un pinar recentment fumigat estava eixuta, quan les ovelles a l'hivern no solen beure gaire, segurament l'intoxicació les havia assedegades. Aquest fet està lluny de ser puntual; s'ha comprovat que hi ha més casos semblant d'ovelles mortes amb els mateixos símptomes: tenien la pastura ran de pinars fumigats i coincidents en el temps. Fins i tot un pastor que assedegat va beure aigua clara a dins un poal que estava a l'exterior, es va indisposar i va patir un seriós quadre de vòmits.

Seria oportú que els responsables de la fumigació aclarissin si aquests fets són conseqüència de la campanya de fumigació, i si és així es fessin responsables del perjudici ocasionant a un sector en crisi crònica. Caldria també que es fes una informació pública dels possibles efectes secundaris dels productes usats.

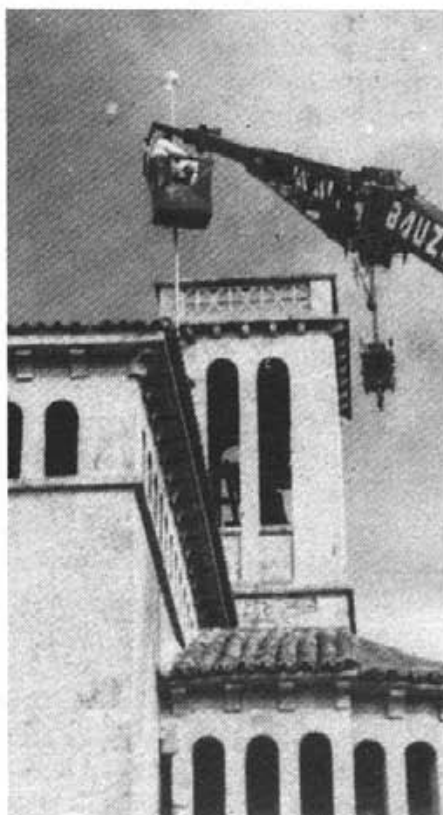
Josep Estelrich

Dies i coses

El parallamps cap a un cementeri nuclear anglès

Dijous dia onze de novembre va ser retirat el parallamps radiactiu del campanar de Calonge. La precaució i la prudència així ho aconsellava, com havíeu pogut llegir a Dies i Coses (Nº 35 pl. 46). La retirada d'aquests elements es va fer molt ràpidament. Una gran grua acosta els operaris al parallamps, i aquests serraren ràpidament el tub que sostenia l'enginy radiactiu i el depositaren dins un sac de plàstic, totes les eines i els guants usats també es depositaren a dins uns sacs de plàstic, i aquets sacs a dins uns bidons especials que anaven col·locats a dins d'un camió que tenia la carrosseria forrada de plom. Aquests elements radiactius sembla que els s'enduran cap a Anglaterra. Els tècnics de l'empresa encarregada de la retirada d'aquests perillosos elements va realitzar medicions de les pedres del campanar per si hi havia hagut fugues radiactives i segons el seu informe aquest no era el cas. El dimarts abans s'havia fet la retirada del parallamps al col·legi de s'Horta.

La col·locació d'un nou parallamps a l'església encara no se sap quan serà possible però sembla se-

gur que serà del tipus Franklin que es basa amb el poder de les puntes i no amb la ionització de l'atmosfera per atreure els llamps, i és que ja se sap que "gat escaldat l'aigua freda tem".

Josep Estelrich

Notícia

El propassat 27 de novembre, dissabte, En Miquel Adrover Palou, Miquel "Rave", partí a missions. Dos joves i dues al·lotes seglars, han començat una experiència missionera de tres anys a una barriada molt pobre de Santo Domingo (República Dominicana). Tant a En Miquel, com als altres tres companys els desitjam molta sort i coratge!

Noces frustrades a s'Horta

El passat dissabte dia 6 de novembre s'havien de celebrar unes noces a s'Horta. Els nuvis ja havien triat l'església, s'havien comprat els vestits, havien convidats els amics, comenat el sopar... tot estava a punt. L'únic que faltava eren uns papers que el nuvi havia de dur al capellà de s'Horta el dijous abans. Arribat el dia de les noces el capellà encara no havia rebut els papers i mitja hora abans, després d'assabentar-se ell del que passava, va anar a casa de la núvia a comunicar-li que no es podia casar, ja que el seu promès ja estava casat davant l'església. Va ser un fet lamentable i va causar molt de renou dins els pobles de s'Horta i Cala d'Or, ja que molts de convidats ja havien arribat al poble, molts provinents de Granada. La núcia no va arribar a anar a l'església i s'ha dit que ella ja sabia que ell havia estat casat. Encara que cap dels dos eren sortarrins, havien triat aquesta eglésia perquè els agraden molt les escales, les trobaven molt boniques per unes noces.

M. Adrover.

BOHEMIA
CRISTALL - ESTUDI

Grabados
Cristall
Decoració
Regals

C/ Sa Taverna, 10 - Tel: 16.70.26 - Calonge

CODOSA
IMATGE D'OR
Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

Dies i Gloses

Es Temps

Quatre-cents grams més o menys
dotze unces té una terça
sa gent quan no té conversa
la sol moure parlant des temps

Amb sos veïnats i parents
i amics quan mos topam
des bon dia con anam
acabam parlant des temps
Si mos saluda un estern
o representants de Ciutat
els deim, quin temps heu trobat?
principalment a s'hivern

si du rovada s'esquena
si ve en so cotxo banyat
que quan el deixa aturat
degota com una magdalena
quan li deim. Ai repunyema!
aquí res mos ha arribat
diu. Venc amb aigua de Ciutat
fins es puig de Sa Corentena.

Com que aquí és poc plover
qui més qui menys mos vou senyes
del qui va de mar o penyes
és del qui més em fiaré.

Molts de comentaris sents
a sa tele, ràdio o papers
emperò des mariners
són de qui mos fiam més
els coneixen ses corrents
dominen molt bé es vuit vents
han sofrit temporals coents
anant de gamba i capsas.

Sempre hi haurà qüestions
però pocs pics sol fallar
sa brusca si és dins mar
veim un parell de fiblons.

També si veim créixer celles
i estones hem vist dos sols

i sense rovada picarols
engronsen ses ovelles.

Però deia es meu padri
sa senya que més li agradava
quan aquell estol guaitava
de fadrins de Santanyí.

Joan mal no et desig
me varen dir un divendres
però en veure boires tendres
val més no surtir per mig.

Veim senyes de cada cosa

de mil tipus variats
com veure pujar es bernats
o tresscar es cucs de para-llosa.

Dades també en trobam
a revistes i diaris
i també s'usen comentaris
com es d'en Tomeu i en Colau:

Tomeu
Colau, diguem a on vas
com una galinorba arrufada

si això fos una llaurada
marcaries sellons amb so nas.

Colau
Tomeu de per bromes no estic
i trob que t'has passat ara
disculpa't o et romp sa cara
o no t'accept com amic.

Tomeu
Tu sempre dius ses darreres
quan m'has de menester, t'he faltat?
compta que m'he disculpat
són bromes no te n'enteres.

Colau
Tomeu no m'expliquis res
lo passat sigui passat
aquí jo estic enredat
i a ca meva hi ha foc encès.

Tomeu
Colau t'ho vaig dir fa estona
i no hem volgues escoltar
si es fred te vols fer espassar
dins es cos has de portar
vuit o deu rasques d'amazona.

Colau
Tastar un cimal com es braç
és lo que es teu cos necessita
Tomeu jugues amb dinamita
i qualche dia explotaràs
vessis sa planta que fas
se t'ha pres sa gota des nas
i pareix una estalactita.

Tomeu
Colau deixem-ho anar

ja vendran dies més trists
de sempre hem estat amics
i vull que ho siguem demà.

Colau

En que sigui de mala gana
s'amistat no et vull negar
Tomeu ho tenc ben clar
es foc és lo millor que hi ha
amb aquest fred de tramontana.

Si en ple hivern estàs
en calma i nit estrellada
prepara sa cotonada
que de veres l'empraràs
i s'abrig quan sortiràs
l'endemà ja que trobaràs
es gruix d'un dit de gelada.

A s'hivern ets arracers
sempre pareixen petits
les cerquen sempre es ropits
i es tords en es garrovers.

Aposta tot són flastomies
i enyorances de s'estiu
però ses mateixes sentiü
quan tornen canviar els dies.

A s'hivern volem calor
però es dia que hi estam
molt aviat mos queixam
i en es poc temps flastomam
des regalims de suor

Es bolis i es picons
són molt diferents eïnes
i no és igual es fer ses feïnes
que estar de vacances

cadascú en es seu redol
un dia o s'altre va empipat
perquè es treball és pesat
o perquè no té lo que vol
però crec que un poc més dol
sa feïna de sol a sol
que amb aire condicionat.

Ara que hem arribat
ja de ple a dins s'estiu
altra volta les teniu
en Tomeu que sempre riu
i en Colau que va brufat.

Tomeu

A on vas tan a la baixa
Colau i en sos peus rossec?

ja fa temps que te conec
i si segueisc així prest crec
que t'hauré de comanar sa caixa.

Colau

Calla tros de collonera
no has tengut coneixement mai
mira't dins un mirall
el teu capet és un cascall
just té sa llengua falaguera.

Tomeu

Es colzo m'agrada alçar
i això me dóna alegries
sa vida són quatre dies
i les vull aprofitar.

Colau

Aquest temps no és resistidor
jo estic mig avorrit
m'acub a n'estar en es llit
fa basca estar en es balcó
no aguant aquesta calor
tenc es cos dessabeït.

Tomeu

De sa missa no t'enteres
Colau vas equivocat
sé que mai m'has escoltat
i per no res dius ses darreres
idò jo per ses colloneres
me sent bastanta humitat.

Colau

Tomeu, tú no tens perdó
sols saps, dir-mos grosseries
refrescarà dins pocs dies
ha dit sa televisió.

Tomeu

Me fas pena Colau
de tu estic empegueït
escoltar betzol de Madrid
que llegeixen un paper escrit
que tot es més han repetit
amagats a dins un cau.

Colau

A tu et poden donar pes sac
Tomeu i no t'entemerïes
ells segueixen tots els dies
els vents i ses correnties
pel satèlic Meteosac.

Tomeu

Tu no me donis lliçons
de senyorets i ciutadans

que confonen els llevomans
amb ulivardes i albons.

Colau

Tomeu deixem-ho anar
fes es teu camí i tresca
jo cerc s'ombra o la fresca
quan del sol puc escapar.

Tomeu

Quan davall els davanters
hi sent temporal i trona
si puc trobar una ombra bona
no m'arregús en s'arrecers.

Sempre queixes sentirem
ja que tot està permès
d'aquell que va bufat i encès
els altres mos ne riurem
ja que per llei tots sabem
que contra es temps no hi farem res.

Des temps sempre hi ha protestes
si fa calor, fred o plou
molts d'anys i felix any nou
que tots passeu bones festes.

Joan Grimalt.

Adéu al Caló d'en Boira

Escrit col.loquial

Adéu! bell C35aló d'en Boira
per enguany hem acabat
les ansiades vacances
i el haver-te contemplat.
El teu remons i bellesa
inspira l'esperit i l'ànima al creador
saborint en pau i dolcesa
l'harmonia i grandesa
del cosmos, en les estrelles
i de tes riberes, flors, pins, etc., meravelles
que afloren i aguaiten com a poncelles
arran de tes clares aigües vaiveneres
dins, al llit, que les posà al senyor.
Adéu per enguany! avui horabaixa al caló.

Apol.lònia Perelló

Setembre, avui començament de tardor.

Conversa amb...

Jaume Bonet, fundador de "Verbum Dei"

Nascut a S'Alqueria Blanca l'any 1926, Jaume Bonet va sentir ja de ben jove la necessitat d'entregar-se a Déu. Als 14 anys va entrar al Seminari i va ésser ordenat capellà l'any 1952 en el Congrés Eucarístic de Barcelona. L'activitat que va dur en els anys 50, mentre estava a la parròquia de Mancor de la Vall formant grups de joves per a que dedicassin la seva vida a predicar la paraula de Déu, el va impulsar l'any 1963, amb l'aprovació del Bisbe Jesús Enciso, a fundar la Fraternitat Eclesial "Verbum Dei" (Paraula de Déu). El 1969, el Bisbe Rafael Alvarez reconeixia la unió de les tres rames de "Verbum Dei": sacerdots, missioners/missioneres i seglars. Els Arquebisbes de Madrid, Enrique Tarancón -qui va impulsar l'any 1977 l'expansió dels missioners de "Verbum Dei" pels cinc continents del món- i Angel Suquia col·laboraren també en el projecte. Des de 1987 l'Institut Teològic Verbum Dei està afiliat a la Pontifícia Universitat Urbaniana de Roma. El passat 24 d'Octubre, l'espai de TVE dels diumenges "El día del Señor" va dedicar el seu programa a aquesta institució.

Li demanam, en primer lloc, per la seva decisió de fer-se capellà.

-Va ésser una decisió clau per mi. Tenia 14 anys i vaig voler definir la meua vida en referència a l'existència de Déu. Vaig agafar amb les mans un Crist i li vaig demanar que si de veritat existia me donàs la felicitat que ell prometia. Va ésser un atreviment de part meua o una espècie de repte, però ell me va contestar molt bé i d'allà me va venir la vocació. No va ésser un fet momentani, sinó que la cosa anava en augment. Ara puc dir, després de 53 anys, que me trob bastant més feliç que llavors. Estic convençut de que vaig agafar el camí que més convenia.

-Com recorda els anys del Seminari?

-Eren uns anys de molta il·lusió i preparació pel que m'arribaria més tard. Record que duia molt dins el cap el fet que hi havia molta misè-

ria dins el món, i vaig veure que per combatre tot això feia falta molt d'amor. Tenia ganes de que arribàs el dia de jo poder comunicar a la gent la gran notícia de l'evangeli.

-Com va ésser l'etapa posterior a l'Ordenació de capellà?

Me varen destinar a Mancor de la Vall i allà vaig intentar dur una doble activitat: per una part, l'estrictament de la parròquia i per l'altra, intensificar el meu contacte amb la gent durant una setmana seguida, mitjançant els exercicis espirituals. La cosa anava a més, va començar a venir gent de tota Mallorca i més tard també de la península.

-És en aquest moment que apareix el "Verbum Dei"?

-Exactament, estant encara a Mancor, la concurrència als exercicis era tanta que pareixia el moment adequat per fundar una nova institució. En un principi jo m'hi oposava degut a que ja hi havia

moltes congregacions a Mallorca, però el Bisbe va trobar que el projecte s'havia de dur endavant i vaig decidir posar en marxa el "Verbum Dei". Com que existien homes, dones, al.lotes amb gran il.lusió, se varen posar escoles de predicació d'aquí va sorgir tot.

-Com se va produir l'expansió del projecte?

-Tot va començar a Mallorca fins que vàrem decidir arribar a la península. El primer centre peninsular va ésser Madrid, que era el lloc que oferia millors garanties. Se tractava de crear centres que poguessin donar cabuda a dones i matrimonis, els quals no eren admesos als seminaris. Fora de la península, vàrem poder introduir-nos a Universitats tan importants com les de Roma, París, Londres, Alemanya, etc. Actualment, el centre principal està a Loeches (Madrid) on tenim un Institut Teològic propi.

-Quanta gent hi ha que treballi dins la Institució?

-En total som unes set-centes persones. Aquesta quantitat inclou els sacerdots, missioners, missioneres, matrimonis i laics. La quantitat de deixebles moguts per aquesta gent és difícil de calcular.

-Tenint en compte que estau repartits per tot el món, no hi ha hagut qualque país o qualque govern que hagi creat problemes?

-Ben al contrari, ens supliquen que hi anem més prest, amb més gent i que deixem més predicadors

EUROPA:

Alemanya: Bonn,Münster,Senden-Venne.
Bèlgica: Louvain-La Neuve.
Espanya: Alcalá de Henares,Badajoz,
 Barcelona-Piera,Ciutat de Mallorca,
 Loeches, Madrid, Salamanca, Santiago
 de Compostel.la,Siete Aguas,València.
França: París.
Gran Bretanya: Isle of Wight, Reading.
Irlanda: Dublin.
Itàlia: Florència,Roma.
Polònia: Varsòvia.
Portugal: Coimbra,Funchal,Lisboa,Vale
 de Lobos.
Rússia: Moscou.

AMÈRICA:

Brasil: Belo Horizonte,Porto Alegre,
 Sao Paulo.
Colòmbia: Bucaramanga,Medellín,Santafé
 de Bogotá.
Ecuador: Quito.
Estats Units: Allston M.A., San Fran-
 cisco C.A.
Hondures: Tegucigalpa.
Mèxic: Guadalajara,Mèxic D.F.
Perú: Arequipa,Lima,Piura.
Uruguai: Montevideo.
Veneçuela: Caracas,Rubio,SanCristóbal.

ÀFRICA:

Camerún: Douala.
Guinea Equatorial: Basilé,Bata,Malabo.
Zaire: Kinshasa.

ÀSIA:

Filipines: Cebú,Manila,Tagaytay.
Japó:Tòquio.

OCEANIA:

Austràlia: Sydney.

dels nostros allà.

-Com se pot fer front econòmicament a totes les despeses necessàries per a que tot funcioni?

-Duim una vida molt senzilla, intentan imitar a Jesucrist i sobretot, en favor de la fraternitat univer-

sal. El primer que feim és entregar tot quan tenim a favor de la humanitat i després entregar la nostra vida.

-Que pensa de la joventut actual?

La joventut d'avui en dia m'encanta perquè, en general, és sincera i molt espontània; se preocupa de la realitat actual i cerca molta autenticitat. Si veuen que la vida acompanya a les paraules, els joves d'ara s'entreguen igual que han fet a qualsevol moment de la història. Amb noltros hi ha matrimonis joves, que tenen bones posicions, com per exemple metges, que no dubten en entregar-se a la nostra causa.

-La seva tasca requereix el viatjar molt per tot el món. No ha pensat mai en venir a Mallorca i passar-hi temporades més llargues? No sent enyorança?

És una illa que sempre he admirat, però jo agaf com a casa meva tot el món. Tenim la idea de venir a partir d'ara amb més freqüència a Mallorca amb els nostros predicadors. Precisament, m'agradaria anunciar a través d'aquesta revista, que hi haurà a Ciutat uns exercicis espirituals del dia 4 de Desembre fins el dia 8. La informació d'aquest curset la poden trobar cridant al telèfon 291982. Jo mateix dirigiré els exercicis.

Moltes gràcies per les seves paraules.

Jaume Rigo.

Pintures

D'or

Calonge

SUPERMERCAT I FERRETERIA

CAN BINIMELIS

C/ Cala Llonga, nº 3

Tel. 16 71 17. CALONGE

La nostra gent

N'Antoni Adrover i Mas. Tanca

Aquests dies és notícia a Calonge, n'Antoni Adrover, n'Antoni Tanca ha venut el camió i dins poc temps es jubilarà. Després de 42 anys de tragar tota casta de mercaderies i materials, el pioner dels transportistes a Calonge, deixa la professió i es retira.

-Encara em falten un parell de mesos pes retiro, però per motius familiars i també perquè he tengut s'oportunitat de vendre es camió, han estat es motius d'haver deixat un poc més prest sa feina.

Facem ara un poc d'història memorant els començaments de l'activitat de n'Antoni com a camioner: de jove, fins a l'hora de fer el servici, feia de pagès a ca seva. Una vegada llicenciat, juntament amb en Miquel Manresa, en Pauma, es proposaren comprar un camió. En aquells temps era quasi impossible el comprar un camió nou, noltros ni mos ho vàrem passar pel cap, havíem de cercar i esperar que sortís un camió venal. Després de tres o quatre mesos d'esperar l'amo Antoni Grimalt, es Moliner, de Felanitx, mos va vendre un Chevrolet de l'any 36, matriculat a Barcelona, B 65810. Es Moliner encara no s'havia posat el camió en nom seu, i aquest camió tenia unes hipoteques i deutes d'imposts que noltros vàrem arribar d'haver de pagar. Mos va costar 120.000 pessetes i al poc temps de marxar vàrem rompre es bloc i s'arreglo va valer 20.000 pessetes a més d'haver d'estar dos o tres mesos sense fer feina.

-Es camió estava autoritzat per transportar 3 tones i al cap d'un parell d'anys, després de reforçar vàries

vegades ses molles, va arribar a poder dur 5.000 kilos.

-Primerament marxava amb gasògen i es dematins havíem de fer foc una hora, o una hora i mitja, per fer gas i poder arrancar. A sa Farinera tenien un caramull gros de clovelles d'ametlla pes seus motors i noltros a més d'omplir es depòsit des camió omplíem un sac gran de clovelles i en teníem per tot lo dia.

-Amb es gasògen totsol es motor tenia poca força i per això dúiem un depòsit de benzina, quan arribàvem a una costa obríem el grifó de sa benzina i així tenia més força. Conduir aquell camió era com que tocar un piano; sempre havies d'estar tocant botons o clavies; obrir i tancar s'aire, avançar o retrassar sa xispa, obrir sa benzina que era costa amunt i tancar-la quan era pla o cap-avall.

Tota sa temporada de collir raïm dúiem raïm a Palma, en tregínàvem un parell de mesos, carregàvem a moltes de vinyes, des de la de Can Gayà, cap a Felanitx, Porreres fins a Montuiri. S'horabaixa carregàvem els canastros i mos anàvem cap a Palma, dormíem a Palma i el sen demà de matí a les sis començàvem a descarregar, pes mercats de Palma, es de s'Olivar, es de Pere Garau i es de Santa Catalina i també a altres comerços de Ciutat. Una vegada descarregat anàvem a la casa Gros, carregàvem d'"abono" i tornàvem de cap aquí. Amb es camió, érem dos homes, per carregar i descarregar, si havíem de llogar un mosso li pagàvem 25 pessetes per dia.

Quan s'acabava es raïm traginà-

vem garroves. Havíem de menester dues o tres hores per arribar a Palma, perquè era un incert poder arribar a Palma sense tenir cap "percance" i haver-nos d'aturar pes camí.

Tragínàvem alga, de s'Algar des Port, pels pagesos, per posar-la a damunt s'era o a dins ses boveres i també anàvem a Petra i Vilafranca a cer-

N'Antoni a la seva joventut.

car palla.

En aquell temps hi havia homes que tallaven llenya per vendre. En Joan Bassi, en Biel Bandes i n'Andreu Garinet tallaven pins i feien allò que diuen "Metro", ses soques dretes servien per fer posts i es tions per cremar.

Es primer camió només frenava de darrera i no duia fre de mà.

Una vegada quan vàrem tenir es

El Chevrolet del 36 amb en Damià dels Coralls Nous i el company de feina de n'Antoni, en Miquel Pauma.

camió carregat de carbonissa per dur-la de Sa Farinera a Palma, vàrem quedar sense frens. Què feim? Vàrem decidir partir sense frens i quan hauríem descarregat, a Palma ja aniríem a arreglar-los. Partim, i quan som a s'Alqueria Blanca també vàrem rompre s'"embrague". No mos aturàrem, vàrem seguir sense frens ni sense "embrague", tira-tira, i posant marques curtes quan venia un cap-avall a fi de no envelar massa es camió. Devers can Pastilla mos atura sa Policia, mos va demanar els papers i, a s'hora de tornar partir, com que no dúiem "embrague", no podíem partir amb es camió ben aturat, així que jo vaig davallar i amb s'ajuda de sa policia vàrem fer moure un poc es camió i en Miquel Pauma, que manava, quan es camió es va moure va posar sa marxa i jo després, correns, vaig pujar en es camió.

Malgrat n'Antoni i els seus socis hagin tingut molts de camions, cada vegada millors i més grossos, és d'aquell primer i vell camió del que en tenen un record més emocionant, ja que cada viatge suposava una aventura.

-Un dia mos ne varen passar una darrera s'altra. Érem en Miquel i jo, havíem romàs a Palma i a les cinc i mitja del matí, mos aixecam, anam a descarregar es raïm, llavors a carregar d'"abono" i a damunt el viatge d'"abono" hi posam es canastros buits. Tornàvem cap aquí i a sa darrera costa de s'Aranjassa vàrem rompre un eix. Noltros mateixos el vàrem llevar, esperàrem que qualcú mos dugués fins a Palma per comprar-ne un. Compram s'eix, esperam que qualcú mos tornàs allà on havíem deixat es camió i el vàrem arreglar. Eren les dues o les tres, no havíem dinat i partim de cap aquí. Aquells dies asfaltaven sa carretera de Campos a Lluçmajor. Quan arribam a devers Son Ramis, de cop mos topam que a una banda de sa carretera hi havia es cilindre i a s'altra una caldera d'asfalt calent. En Miquel que conduïa i va veure es lloc molt estret per passar entre es cilindre i sa caldera, pega frenada en sec i va rompre es fre, envesteix i vàrem enganxar a cada banda. Per una part mos vàrem esquitar d'asfalt i a s'altra costat se va arrabassar una banda des camió. Bono! Davallam i hi havia canastros per tot, així com poguérem carregam sa banda que s'havia arrabassat i a damunt hi posam els canastros, començava a fer fosca i no havíem dinat. Just a s'entrada de Campos, es canastros es desfermen i mos caven, decidírem deixar-los, els cercam, els tiram a dins una tanca, darrera una paret i partim. Estàvem morts de set i anàrem a una casa que no estava molt enfora de sa carretera i tocam a sa porta i mos varen donar aigua. Era mitjanit i no havíem dinat. Partim cap a Felanitx. Jo manava i en Miquel puja a damunt sa càrrega per vigilar que sa banda no caigués. A s'entrada de Felanitx, sa parella de sa Guàrdia Civil mos atura. Mos demana què

havia passat amb sa banda que faltava en es camió, miram a damunt i no hi va esser, en Miquel s'havia adormit i havíem perdut sa banda. Què feim? Sa banda devia estar enmig de sa carretera i a noltros mos feia molta de vessa a aquelles hores i amb aquelles circumstàncies, tornar enrera. Veim venir un cotxe que anava en direcció a Campos, el feim aturar i li deim que miri i que si troba sa banda la posi a sa vorera. Aquell home des cotxo, se va topar amb sa banda i mos va dir que mos n'anàssem tranquils que ell la retirava. Tornam par-

Tallant la tortada el dia de les seves noces.

tir, era es temps en que a Felanitx feien es camí nou. Quan pujàvem sa costa des camí nou a dins Felanitx es motor s'atura i es camió parteix per enrera, no dúiem frens i no sabíem com l'havíem d'aturar, si investim a una casa hi entram amb sa camió a dedins. Hi havia caramulls de macs per fer es camí, investim a un per veure si s'aturaria i en es primer li va passar per damunt però en es segon s'aturà. Aquí ja vàrem dir: -aquí et quedés-. Eren les 2 de la nit i encara no havíem dinat, manllevam dues bicicletes i mos n'anam cap a ca nostra,

arribarem passades les tres de sa nit.

Conta també n'Antoni, que varen comprar un Ford-8 a l'amo Antoni Marc-Pau, que varen vendre el Chevrolet, i llavors varen comprar un Nasser, un Ebro, diferents models de Pegaso i arribaren a un punt que tenien cinc camions que feien feina. Quan començaren a fer molta d'obra per Cala d'Or ells traginaven grava i marès. Un any que per les festes de Sant Miquel de Calonge, varen organitzar una prova de fer córrer cantons de marès i n'Antoni fou el guanyador de la prova, gràcies a la destresa que va arribar a assolir en el maneig de les peces de marès. El marès que traginaven el duien de les pedreres de Son Garau, Son Oliver, Son Toni Amer, Es Figueras...

-Sa pedrera de Son Garau, tenia més de 5 quarterades d'extensió, totes a davall terra. Ara encara en

treuen de marès, però es camions grossos no hi poden entrar.

Ara, darrerament transportaven quasi exclusivament materials per a la construcció, però han fet viatges de tota casta. Durant 10 anys duien els homes de la construcció des de Felanitx, Campos i de Santanyí a Cala d'Or. Cada any, quan havien acabades ses messes dels albercocs, duien les "albercoqueres" a fer una passejada. Traginaven animals, porcs a la matança de Felanitx i anyells i bous a Palma.

-Una vegada dúiem anyells i bous a Palma, dos bous a davant, una barrera enmig i a darrera ets anyells. Un des bous se va posar nerviós i a mitjan camí ja me va aficar una pota per sa finestreta de sa cabina, i quan vàrem esser a devers sa síquia de Sant Jordi, es bou se tirà i va quedar penjat pes coble. No podíem desfer

sa cadena de cap manera, però quan vàrem aconseguir desfer-la vàrem haver de deixar es bou, anar en es matadero a descarregar ets altres animals i llavors tornar a cercar es bou que mos havia botat.

N'Antoni parla amb gran satisfacció de que en 40 anys de conduir no ha fet mai mal a ningú i també manifesta que entre ells i els seus socis sempre hi ha hagut una avinença total, sense cap tipus de problemes.

-Ja feia quatre o cinc anys que manàvem es camió quan me vaig fer es carnet, i en Miquel encara va estar més temps que jo. Vàrem anar molt de temps sense tenir carnet ninguns des dos.

Cal dir que n'Antoni ha estat un homo emprenedor, que tenia inquietuds. De jove aprenia a tocar la guitarra i el guitarró, pels anys 60 va comprar el 600, era el segon que hi havia en el poble. Però des que va començar en el quefer del transport la seva vida ha estat una entrega total a la seva professió.

Sobrepassats els dos milions de quilòmetres recorreguts i després de més de vuit lustres de recórrer tots els camins de Mallorca, ara n'Antoni veurà un canvi molt important en el seu quefer quotidià, amb més temps per dedicar a la família, al descans, i a fer unes bones mongeteres i uns raves ben drets a l'hort d'en Firella. Li desitjam de tot cor, molts d'anys de salut i benestar per poder viure plàcidament la jubilació i gaudir amb humor de la companyia de familiars i amics.

Marc Vallbona.

N'Antoni, una fotografia amb el seu darrer camió el dia que el va vendre.

proman INTERNATIONAL CONSULTING
C/ Isaac Albéniz, 2
07669 - Calonge - Balears

Bon Nadal

Telefon: (0034-71) 16 70 00
Fax: (0034-71) 16 72 00
Mobitel: 908-73 96 77
(0034-08)-73 96 77

proman
INTERNATIONAL

**LAMPISTERIA * CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR * PISCINES**

JOSE ALOU JULIA

C/J. Prohens, 24
Telèfon: 16 71 58

07669 S'HORTA
Fax: 83 71 94

Excursió a Galícia

Quan es té l'esperit viatger de veres, un sent la necessitat de sortir al menys un pic cada any per descobrir món, conèixer altra gent i altres costums i cultures d'altres rodalies que sens dubte ajuden a enriquir la nostra peculiar manera de ser.

La persona que té la sort de poder viatjar pot tocar de molt aprop i veure com són altres gents de la nostra generació, però que es mouen a dins un hàbitat diferent i enrevoltat, a vegades, de vida més dura.

La senzillesa vestida de civisme i respecte és un bon vehicle per poder-nos acostar a aquests germans i des de la seva amorositat esplèndida podrem contar com són i com els enrevolta una vida senzilla fluïda de tradicions i costums arrelades des de les primeres civilitzacions, celtas, romans, àrabs, etc... fins als nostres dies.

La nostra excursió a Galícia, Astúries, Castella i Cantàbria, va ser un desfilat per aquelles terres de Déu, testimonis muts del desenvolupament real i de l'esdevenir del temps, les quals omplien els nostres ulls d'unes panoràmiques variades entre els camps de conreus, roques i boscos de pins, d'alzines, d'eucaliptus i castanyers; muntanyes i penya-segats que donen forma a aquesta part de la península. Fou un repàs per la bellesa real de la seva història: des de la tomba de Rodrigo Díaz de Vivar, de la Catedral de Burgos, la casa del Cordón a on fou rebut Cristòfol Colom després del seu segon viatge a les Índies, com també la capitania General on fou proclamat Generalíssim dels tres exèrcits, terra, mar i aire, el que fou més de quaranta anys Cap d'Estat, el general Franco.

Tenguérem la sort de visitar els llocs de Covadonga un dia d'esplèndida visibilitat i també de poder beure "caldo de gallina" una beguda pròpia d'allà i que té l'origen en el temps de la conquesta empresa per Don Pelayo l'any set-cents. Poguérem pregar els peus de la Verge de

Covadonga amb el soroll de la font d'aigua viva i cristallina que ratja per les encletxes de la cova, oïrem missa a la basílica de Covadonga, obra arquitectònica alçada en pedra viva i d'excel·lent bellesa.

Passàrem pels Picos d'Europa, pel congost de "la Hermida", sempre bordejant el riu de gelades aigües. Visitàrem Santander, ciutat industrial i marinera, també turística en gran mesura; poguérem gaudir dels seus jardins i ben cuidades zones verdes i de les seves excepcionals i netes platges, a on destacaria la de "La Concha" i "la Madelena". fou interessant la subhasta de peix que es fa el matí i l'horabaixa amb un sistema modern i bastant sofisticat a on patrons, pescadors i mariners poden comprovar al moment el preu a que s'han venut i quan val la captura de la seva pescada.

Arribàrem a Galícia, el país on està enterrat Sant Jaume, i que també és conegut per ses ries marisqueres, allà a on la mar amb les seves marees altes i baixes i que són amb una diferència de sis hores, fa unes alçades i baixades d'uns tres metres i mig. Quan el mar baixa de nivell, la gent surt a mariscar fent-se quatre-cents o cinc-cents metres endins per recollir xirles, navalles i berberetxos i d'altres classes de marisc, amb el perill que suposa quedar atrapat quan torna pujar la mar. Encara que siguin experts amb aquesta feina cada any la mar se'n du algunes vides.

Són encantadors els seus ports mariners, de La Corunya, Lugo i Pontevedra —que vol dir pont de pedra—. En aquest darrer hi ha un poblat antic i mariner molt bell i que es diu "Com-barros" amb uns carrers molt estrets, quasi pareixen caminois empedrats per la mateixa roca que és marbre de granito, carrers retorçuts d'una autèntica originalitat impressionant i encisadora. Són també d'admirar els seus Orreos que tenen a la vorera de mar a on guarden les collites i els productes del camp.

El nostre lloc de residència a Galícia fou Sant Xenxo a on romanguérem tres vespres. Aquí també poguérem menjar una gran mariscada la qual regàrem abundantment amb un vinet "ribeiro d'Albariño", molt conegut a Galícia per la seva qualitat i solera. Gaudírem també de la "Queimada Gallega", preparada amb el costum ancestral a on les bruixes amb una dansa revolten el foc d'aquella fogatera de licors que cremen a poc a poc fins que el ritual allunya les bruixes i s'apaga el foc. Llavors aquell suc calent és repartit entre els presents per encalenticir, alegrar i animar la festa. Des de "Sant Xenxo" anàrem a visitar Santiago i poguérem comprovar com és ver el que diuen els gallecs: "La lluvia en Santiago és arte". És perquè els carrers estan empedrats de granito i que en la sequedat és mate, però quan plou sembla envernissat a on resplandeix la seva lluentor. També donàrem una abraçada a l'apòstol Sant Jaume i pegàrem fort amb el nostre front al seu cap, a més, perquè ens aclarís les idees assistírem a missa i a l'acte tradicional de ventejar de cap a cap de la catedral aquell gegantesc "botafumeiro" i que és tot un espectacle per la gran volada que agafa aquell meravellós encens. A les escalonades de la catedral ens férem la fotografia de grup que il·lustra l'escrit i que tots guardam com a record.

Passàrem pel poble on va néixer Fraga i també anàrem a Padrón, poble de Camilo José Cela, premi Nobel de literatura, i vérem com li han retirat un monument que li havien fet perquè aquest senyor pareix que ja no vol ésser per més temps gallec.

Des de "Sant Xenxo: cap a "Tui", vorera, vorera Portugal, que també visitàrem i tastàrem el seu suculent bacallà. Visitàrem també la muntanya de Sta. Tecla a on hi ha restes arqueològiques Celtes de cinc mil anys i contemplàrem l'ample oceà Atlàntic i el riu Duero que separa Espanya de Portugal. Segòvia fou la darrera atu-

rada abans d'arribar a Madrid i emprendre el vol de retorn. De Segovia admirarem el seu Acueducte romànic construït el segle II de la nostra era. Allà visitarem també "Río Frío" parc de reserva natural. Al mig d'ell hi ha el Palau Reial d'una gran riquesa històrica, però el que de veres és digna d'admirar és el gran museu de

caça compost d'animals reials embalsamats col·locats com si fossin vius i es moguessin dins el seu ambient i que més que fantasia pareix realitat. Des d'aquí ens traslladarem a Madrid a on agafarem l'avió que ens tornà a Mallorca, nostra roqueta encantada, hermosa i estimada.

Per acabar vull fer esment a Josep

Rosselló, de Santa Eugènia, a qui tots els que férem aquest viatge estam agraïts, ell era el nostre guia i el viatge fou un èxit gràcies a la seva veterania, caràcter respectuós i sempre alegre.

Josep Bonet

Gestoria Lladó, C.B.

07660 CALA D'OR (Santanyi)

Calle Santanyi, 20 - Tel. 64 30 00
TELE-FAX 65 80 18

VOS DESTIJAM BONES FESTES I
UN FELIÇ ANY NOU!

**APROFITAM AQUESTA OCASIÓ PER DONAR ELS MOLTS
D'ANYS ALS NOSTRES CLIENTS I AMICS, I DEMÉS
PERSONES PER INFORMAR DEL NOSTRES SERVICIS:**

- COMPTABILITAT - ASESORIA FISCAL
- ASESORIA LABORAL (NÒMINES, ETC.)
- SEGUROS
- TRASPASSOS, RENOVACIONS DE DOCUMENTS
- OBTENCIÓ DE PERMISOS D'ARMES, LLICÈNCIES DE CAÇA
- REGISTRE D'ESCRITURES
- TRAMITACIÓ DE LLICÈNCIES D'OBRES
- PERMISOS D'APERTURA

I ARA TENIM UN NOU SERVICI A LA VOSTRA DISPOSICIÓ:

- MEDICIÓ DE SOLARS I FINQUES. REALITZACIÓ DE TOPOGRÀFICS
- INFORMACIÓ URBANÍSTICA

Contestarem preguntes com:

És possible edificar dintre la meva finca, quants de metres quadrats he de tenir?

Quins són els pasos per poder construir? etc...

L'AJUDAREM EN TOT.

Blai Bonet

BLAI BONET va néixer a Santanyí el 1926. Ha conreat amb gran èxit tots els gèneres literaris: **teatre** (Parasceve, 1958, Premi Joan Santamaria), **poesia** (Cant Espiritual, premi Ossa Menor 1952; Comèdia, 1960, Premi de la crítica; L'evangelí segons un de tants, 1967, Premi Carles Riba; Els fets, 1974; Has vist algun cop Jordi Bonet Can Amat a l'ombra?, 1976; El jove, 1987, Premi de Literatura Catalana de la Generalitat; i Nova York, 1991, premi de poesia Ciutat de Barcelona), **novel·la** (El Mar, 1958, Premi Joanot Martorell; Haceldama, 1959; Judes i la Primavera, 1963, Premi de Novel·la Ciutat de Barcelona, Mister Evasió, 1967) i **narrativa** (Els Ulls, 1973; La Mirada, 1975; La Motivació i el film, 1990; Pere Pau, 1992), a més de nombroses obres sobre art, entre elles "Antoni Tapies". Aquesta trajectòria ha consolidat Blai Bonet com un dels principals valors de les lletres catalanes d'aquest segle. L'any 1990 la Generalitat de Catalunya li va otorgar la Creu de Sant Jordi, i enguany l'Ajuntament de Palma li ha concedit la Medalla d'or de la Ciutat.

Feia anys que no la donaven. És un guardó per haver contribuït d'una forma excepcional a la cultura general de Palma. Devien trobar que me la mereixia, ja que l'Ajuntament de Palma per unanimitat dels partits va decidir donar-me la medalla d'or i fer-me fill il·lustre de la ciutat. Vaig col·laborar amb el consell pre-autonòmic donant conferències com la que vaig fer a "Sa Llonja" sobre arquitectura. D'aquesta manera es va obrir Sa Llonja i a partir d'aquí es van començar a fer exposicions d'art plàstic. Va tenir repercussió perquè no era habitual fer-hi conferències.

-Quina creus que ha estat la teva col·laboració més important amb la cultura de Mallorca?

Quan vaig tornar de Barcelona la modernitat no havia entrat encara a Mallorca. En literatura va entrar quan vaig publicar "El Mar", però en l'art plàstic no havia entrat. I a Pelaires, en Pep Pinya i jo ho vam posar

en marxa. Aquesta col·laboració va durar uns deu anys. Eren els anys 60. Hi va exposar en Calder, es van fer dues exposicions sensacionals de'n Picasso, Miró hi va estrenar la sèrie Mallorca (va ser la "première" mundial i van venir els crítics d'Estats Units, les televisions europees i molta premsa). Carlos Mensa, que tenia l'estudi a Milán, venia a exposar a Pelaires cada dos anys. En ocasió d'una d'aquestes exposicions va venir en Vargas Llosa.

Vaig escriure el primer assaig sobre Juli Ramis, que era de Sóller, encara que vivia a Tànger desde els 30 anys. Va ser un dels primers europeus que va fer pintura abstracte.

-Que estàs escrivint actualment?

Estic acabant el catàleg de l'expo-

sició antològica de Castaldo, escrivint l'assaig per l'escultor Jaume Mir, i treballant en el diari VI "El futur", que és el que jo sent com a futur i que noté res a veure amb el que vendrà. El futur són les possibilitats que té cada moment, el que li podem treure a cada època, a cada persona.

-Quin temps hi sol fer de feina en un diari?

Un any i mig. Amb això del futur, m'ha escrit un amic que estudiava amb jo i que era des Carritxó. M'ha enviat una còpia d'un poema que li vaig dedicar l'any 44, escrit en estro-

fa grega asclepiadeo-glicónica. Figura't, tenia 14 anys quan li vaig dedicar i està escrit en català i firmat Blas Bonet Rigo.

Mira quina lletrona, em diu en Blai, tot mostrant-me el poema dedicat a Miquel Julià Prohens.

Devia llegir en llatí i grec quan estudiava. M'impresiona veure això. Quina escriptura tan diferent!

-Què recordes de la teva infància?

Record totes les coses. Coses molt concretes. Ho record tot. "Els Ulls" comença contant quan tenia tres anys i record quan va néixer la meva ger-

mana Antònia. Aquí hi havia dues cadires, la comara, es padrí de Ca's Garriguer, l'anís, (i mentres m'ho conta ho va situant tot amb les mans). M'agradaria saber on és la flauta de plom de mon pare i la rescataria. La vaig tenir molt de temps dins el meu quarto. Mon pare la tocava com un virtuós mentre guardava les égiues i els cavalls.

Record perfectament les anades a Consolació amb bicicleta, a Sant Salvador, a peu, amb els amics...

Una cosa que record molt, i ara que hi ha les autonomies, cada vegada que sent parlar en Jordi Pujol

d'independència, dic: això és del que parlaven a s'Alqueria i a n'es Llombards, l'odi a Santanyí perquè era la capital. Els curiablancs ens apedregaven amb banyons, que eren troços de fulla de morro, lo qual vol dir que ja havien de tenir els troços fets i guardats din una senalla. Ens esperaven devers Es Molí d'es Pont. Jugàvem a guerres amb en Miquel Nigorra, amb en Perico, en Pep Polla i anàvem a fer la guerra a Ses Pedreres. Jo era el fabricant de bombes de vidre picat. També jugàvem a fer comèdies inventades. Teníem una companyia de teatre i jo ballava flamenc.

Erem un esquadró molt gros, el corral de ca nostra sempre estava ple.

-On vas anar a escola?

El temps del moviment a l'escola parroquial que hi havia damunt can Piquer, després a l'escola que avui es diu Blai Bonet. Als 11 anys me'n vaig anar al seminari, que estava a La Sapientia, i em vaig convertir en una rata de biblioteca. Allà vaig llegir molt. Desde el primer any estudiàvem llatí i grec. Allà no teníem un moment lliure. Quan feiem quart ens posaven la sotana. Del seminari també ho record tot. M'agradava molt

**BOTIGA
CA'N POLLA**

tel. 16 70 45

Calonge

restaurant bar

bona taula

calonge - 16 71 47

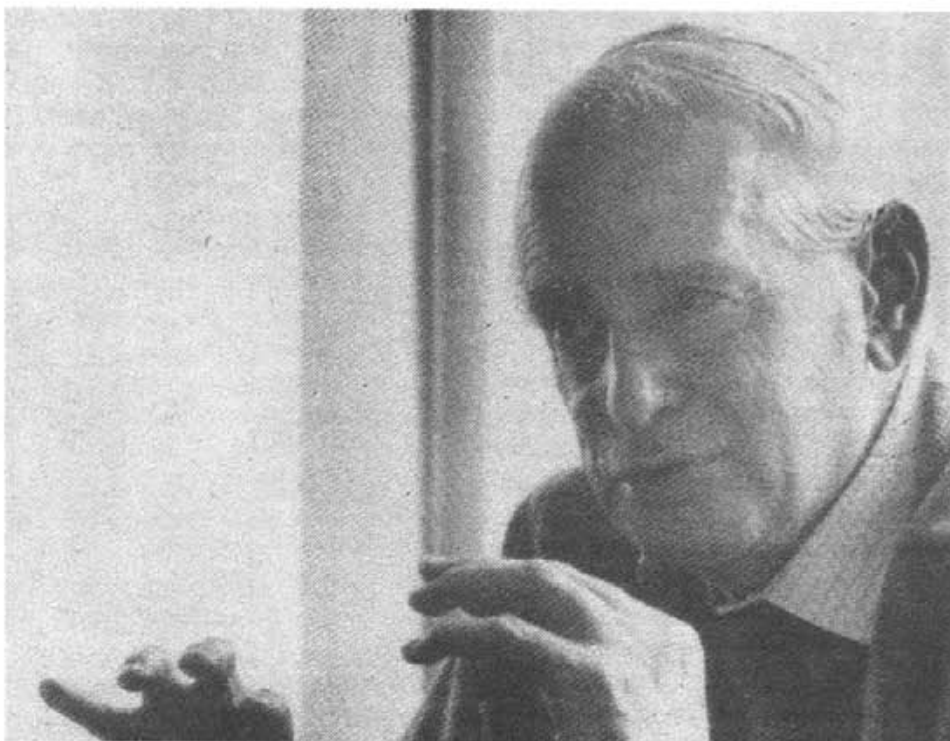

estar allà. Érem molts i ens divertíem moltíssim.

Als 18 anys havia acabat filosofia. Però era un lloc molt humit, que tot regalimava. I aquell barri tan tancat el vaig haver de deixar per problemes de salut. Ja havia llegit els poetes llatins Horaci, Ovidi, Virgili, Homer, que encara avui són les meves lectures preferides. Del seminari vaig anar a Santanyí, després a Caubet, on hi vaig estar dos anys. Tenia 19 i 20 anys. A ca nostra venien a veure'm cada setmana amb el tren de Sóller. Vaig escriure "El Mar". Llavors es va publicar "Cant Espiritual" que va ser com una bomba, ja que en aquell moment la literatura estava morta. Això va despertar esperances. Li van donar el premi Ossa Menor.

Com a conseqüència de tot això en Carles Riba i en Lluís Bonet, que era l'arquitecte que va substituir a Gaudí a la Sagrada Família, em van venir a cercar a Santanyí perquè m'acabàs de curar de tuberculosi al Montseny on hi vaig estar dos anys. Allà vaig entrar en el món de l'art plàstic. Es va celebrar la II biennial de pintura hispano-americana. En el Montseny vaig escriure Comèdia, Haceldama i una part de Judes i la Primavera.

En aquesta època, en Tàpies, que estiuava a Campins, va pintar el seu primer quadre abstracte, "Pell d'elefant", i juntament amb Joan Brossa venien al Montseny a visitar-me. També vaig conèixer en Miró, que estava fent el mural per la Unesco "Sol i Lluna" juntament amb Llorenç Artigues. Allà em baig fer amic

d'Escarrer, que era l'abat de Monseerrat i em convidava a anar-hi per Setmana Santa.

-Després vas treballar a l'editorial Vergara i la Polígrafa.

Sí, vaig escriure "Testimonios de la Pintura Española" i "Movimiento Romántico". També vaig donar la conferència "El cubisme del llenguatge" al Museu Picasso.

A més escrivia semanalment a la revista "Destino" i als diaris. Vaig donar centenars de conferències, principalment d'art, religió i arquitectura.

Devers l'any 72 vaig tornar a Santanyí, encara que visitava sovint Barcelona per motius de feina. A partir d'aquí vaig escriure Mister Evasió,

"Si jo fos fuster i tu et diguessis Maria", el Diari primer, el diari segon, nombrosos assajos d'art, "Has vist algun cop Jordi Bonet ca n'Amat a l'ombre", "Cant de l'Arc", "El Jove", "Els fets"...

-Per acabar Blai, què els diries als teus lectors?

Que cada un d'ells sabi que també pot ser escriptor i en l'acte de llegir-me compregui que cadascú potser també un escriptor.

D'aquesta manera acabam l'entrevista amb un dels escriptors mallorquins que més han destacat dins la literatura catalana de tots els temps.

Tomeu Estelrich Rigo
Fotos: Diario de Mallorca

Les Cavetes

JAUME I, 20 S'ALQUERIA BLANCA

**MODES
JANINE**

centre comercial El Pueblo, Lenda n' 25
CALA D'OR

TEL. 65 78 47

L'Escolanet polissó

En Pepet era un escolà com molts. Més polissó que les genetes, més remolest que un viró i més renouer que el mestral. En feia per a salar, a les beates, a l'escolà major i als altres escolans. Al Rector el respectava, no per educació que tingués, ni de molt, sinó per por de la por, ja que no anava de berbes amb ningú, i manco amb una butzeta com era en Pep. Els escolanets feien tot quant ell deia, així com ell deia, quan ell deia i sinó, un esclafit o una coça pel cul, si no l'engegaven i havia de donar la sota-na a un altre.

Un dia que en Pepet estava de torn i el Senyor Rector no era al poble, quan hagué acabat la seva tasca, un moment que veié l'escolà major distret, pegà fua cap a l'escala del campanar i, cametes me valguin, per amunt i per amunt. Volia comprar una escopeta de balins i un llibre de motos i res millor per a fer cèntims que anar al campanar i a les voltes de l'església a robar coloms quan dormien. Com que el rector encara no deu haver vingut, pensa ell, i l'escolà és vellet, mig sord i no hi veu gaire, no serà ell que m'aglapesqui per aquí dalt.

Cinc o sis coloms, o set, o vuit, i qui sap, si... dues dotzenes, em donaran uns bons bitllets per a posar dins la vidriola.

El campanar és ben fosc. Abans d'arribar a les campanes, ja n'era ben prop, sent un fortíssim xust d'òliba que per poc li gela la sang. Mai no n'havia sentit cap tan pròxim. S'atura un poc. Conté la respiració. Escolta. No sent res més i avança. És a la sala de les campanes. El molt de vent fa que la corda de la campana grossa li passi ran de la cara. Els ferrets grinyolen. El vent bufa fort. Torna la corda de la campana grossa i una galdada el mig toma a terra, ferint-li un ull. Les cordes ballen follament. El vent sembla voler-se emportar el campanar pels núvols. Té la sensació que qualcú el persegueix. Que qualcú li va contra. Dubta. No sap si, da-

vallar o seguir.

S'enfila a una vella escala prima i corcada per tot arreu. Palpant, palpant, s'ho sap tot de cor, malgrat faci una fosca més negra que el paladar d'un llop i que una boca de forn vell, pensa aficar la mà a un niu on confia trobar-hi dos coloms i qui sap, si també la vella. Amb una grapada tres. En posar el peu esquerre sobre el darrer escaló, com ell ha engreixadet, com ha crescut, tota la barra del costat, es trenca i escalons i Pepet, cauen uns metres avall, dins la sala de campanes. Amb el mateix caure, una tatxatota rovellada i molt punxeguda li escarrinx a solc un braç i la

sang a forfolons regalima cuixes i espardenyes i peus avall. Es treu un mocador brut i esqueixat i com pot, s'embena la ferida que tarda uns llargs instants a tancar-se. La cortinetta morada que havia arrencat al confessional també se l'embolica per la ferida, després d'haver-se torcat la sang de per les cames. Sang de colom? Sang d'al.lot amb sedes penitencials. Plorant de ràbia i de por, fracassat i temorenc, comença la davallada, ombres mortes, mentre cordes i ferrets i vent ballen i canten dins la fosca tan espessa mai.

Quan travessa l'església, no és gens fora de lloc pensar que el Bon-

Jesuset li diu a sa Mare: "Que el veus a n'En Pepet com se'ns presenta?! Agudet de sa mare?!"

La porta és tancada. El vent fa que les coces i crits i plors no arribin a ningú. El carrer ja és ben desert.

La padrina és ben convinçuda que en Pepet ja és al llit i que dorm com un tronc o com dos peixos.

En Pepet, una cosa sap ben certa que ell, no hi romandrà a dins l'església. En lloc d'anar a tocar les campanes que seria la més lògica ocurrència un cas així, se'n puja a l'orgue i toca a tota màquina, a tot teclat, podríem dir aquí. Registres, trets i tornats enfonyar, trompeteries i flautats, unes horribles dissonàncies que feren fugir totes les òlibes de la contrada. Una escandalera. El finestral més pròxim a la rectoria és romput fa anys. Pels forats hi poden passar dos i tres coloms amb un pic sens tocar voreres. El Rector somnia que és aclamat triomfalment a Roma: ha arribat a Papa. Més, el nou Papa, quan arriba a l'altar de la Confessió a

St. Pere, s'estranya una mica de la gran semblança que hi veu entre l'orgue de Roma i el del seu poblet d'abans. Es gira al Cardenal que té més prop, que, per cert és el batle del poble, al somni, s'entén, per a preguntar-li ell què en pensa. Llavors s'adona que l'orgue que sent és aquell que tants de mals de caps li dona per a la més que necessària restauració i que ell no és Papa, és Rector de poble i que ningú no l'aclama. Bons estan els seus feligresos per a aclamar-lo si l'aguanten perquè no els queda altre remei. L'orgue sona de veres i ell de veres està més que despert. Ja s'ha posat una mà a l'orella, amb el braç fent triangle per cerciorar-se'n millor. S'aixeca. Amb quatre llongs es mig vesteix. Allò de Papa ha estat mentida, veiam això de l'orgue què serà. Aquelles escabroses dissonàncies el posen com a nero. Troba aquell al.lotó mal vestit, amb una mà embenada, com amb una mirada d'esperitat, sang per les tecles. El primer impuls que li ve a aquell

home, és d'entaferrar-li unes quantes nesples pel clatell, però el coret se li sobreposa. Aquell al.lotó s'ha aturat en sec. Obre ulls d'espant. Quines dues cares, quins quatre ulls. Quines corrents més d'emergència es creuen i s'entrecreuen en molt pocs segons! S'arrufa i allunya les espatlles, tot el cos, fugint d'una més que probable pallissa de ca, com se sol dir.

"Vine amb jo". Se l'emmena a la rectoria. Telefona a la padrina que li acompanyarà en Pep. Retira un poc la cendra de damunt el caliu. Desem-bena la ferida. La renta i li posa tinta d'iode. Mentre seuen vora el foc, li conta "Marcel.lí, bon pa i millor vi".

Al vespre, quan l'organista puja a tocar per un enterrament, (ningú no li ha dit res) troba sang per damunt les tecles. Ben seca, ben presa. Pensa en una matança de rates que deu haver fet qualcú o qui sap, si esquitxà els teclats un colom mal ferit que anà a morir qui sap on.

Felanitx 1979. Ses Salines 1992.

Jaume Serra

INSTAL·LACIONS

**MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL·LIQUES**

**Exposició de APLIQUES i LAMPARES
DARRERES NOVETATS EN PEL·LICULES
DE VIDEO**

**eléctricas
MANRESA, S.A.**

**Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN -
ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO**

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859
Avda. Bélgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

COSME JULIA

TALLER DE CHAPA Y PINTURA

C/ Castell, 11 - Tel. 16 70 82

07669 CALON GE

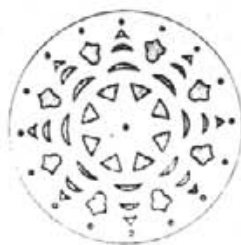

FERRERIA

ADROVER-ROIG, C. B.

Carretera Porto Colom, s/n.
Teléfono 837296

07669-S'HORTA (Felanitx)

Estrella mostrejada

Santuari de Consolació (*)

Miquel Pons

La manca d'arxiu i de documentació —l'arxiu municipal fou cremat el setembre del 1868— és la causa de la fretura de certesa de l'hora de determinar l'antigor del santuari santanyiner, bastit sobre un pujol, que no se li coneix nom però que bé podria ser el Puig per la denominació de Nostra Dona de Consolació del Puig, del testament de Johan Danús, 1527, o Consolación de Puche, 1800. Mai per mai podem acceptar la suposició del cavaller Berard, que aporta la veu de ser més antic que la fundació de la vila, és a dir, d'abans del 1300. Si bé no tenim una data certa cal situar la construcció del santuari a l'entorn de finals del segle XV o principis del segle XVI. Sols dates testamentàries ens permeten una aproximació de les obres del temple i a la seva imatge. Rebutjam la data del 1348, fortament lligada a la pesta negra, per relacionar-la amb el santuari. Tal volta es podia enllaçar amb la pesta de 1493. Els primers testaments vinculats a Consolació són de 1492 quan Guillem Timoner deixa uns censals pel paviment i la imatge. El de Joan Muntisola, 1494, que deixa cent sous petits a la imatge que es fa. De 1510 és el testament d'Arnau Amer, que vol que el seu hereu sembli una quarterada de xeixa i el seu fruit sia entregat a l'obra de l'oratori. Altres dates antigues, 1523 i 1524, enllacen el nom de Consolació amb la revolta social dels agermanats santanyiners.

Un altre capítol fa referència a la imatge venerada al santuari que ja el 1576, el Bisbe Vich i Manrique, a la Visita Pastoral, va trobar deteriorada. És obligat acudir a Bover per les notícies que dóna de la nova imatge i segons ell fou treballada per Nicolau Pons, vers 1780, que no hi ha que confondre amb el rector Nicolau Pons, que l'encarrgà. Sembla que durant algun temps es veneraren totes dues les imatges fins que la primitiva -transició del gòtic al renaixement- fou retirada i durant molts d'anys s'ajornà a Can Cordella, de la Costa (Santanyí). La imatge del segle XVIII fou aparellada amb materials pobres i amb el temps es deteriorà progressivament malgrat les restauracions i mans de pintura fins que fou neces-

sari una restauració total o un canvi. Pel novembre del 1960 fou regalada a l'apotecari Bernat Vidal i Tomàs l'antiga imatge de Nostra Dona de Consolació. El desig de Bernat Vidal, traspasat el 1971, fou de fer donació de la talla, sempre que tornàs al santuari, voluntat que s'acomplí el 1972, data del retorn al seu casal.

Durant els segles XVIII i XIX la vida del santuari fou migrada i d'un manifest abandonó. L'edificació de la nova església de Santanyí, 1786-1811, i la primera de s'Alqueria Blanca, 1805-s'Alqueria Blanca roman lligada a Consolació, on acudia per oir missa i on s'originà la festa de Sant Roc, el 26 d'agost -en foren una de les causes que motivaren l'envelliment del santuari del qual tenia esment un donat.

Cap el 1931 hi ha que apuntar un ressorgiment del decrepit santuari en l'escaiença de ser nomenat ecònom de Santanyí Mn. Llorenç Lliteres d'Artà, que va poder comptar amb les aportacions de dona Joana Grannells. Les reformes de l'interior, segons els plànols de l'arquitecte Cases, foren beneïdes el 19 d'abril del 1936. El 1957 i durant la permanència

a Santanyí de Mn. Joan Vidal i gràcies a una subvenció del Ministeri d'Obres Públiques, s'adecentà la carretera. El 1955 s'havia restablert l'antiga confraria. En temps de Mn. Guillem Parera es realitzaren algunes millores a l'interior del temple seguint els plànols dels arquitectes Ferragut i Gamundí. Es retirà el retaule instal·lat el 1936, que amagava unes

pintures referents a la Trinitat, i possiblement obra de Joan Salom, que foren repicades. Sobre les pedres destaca la talla del Crist de Consolació, de Baltasar Vidal. Se sembraren arbres, arbusts i plantes de la flora mallorquin a. Les obres foren beneïdes per bisbe d'Eivissa, Dr. Francesc Planes, coincidint amb el retorn de la **imatge retrobada**, el 8 de desembre de 1972. Coincidint amb el segon centenari de l'església de Santanyí, la Mare de Déu de Consolació fou baixada al poble, el 15 de febrer de 1987.

L'historiador del santuari és Bernat Vidal. La seva obra **Consolació...** s'ha editada el 1949 i 1971. Interessants els treballs sobre l'oratori de Ramon Rosselló i Mn. Llorenç Lliteres. El 1936 s'editaren uns goigs originals de Maria Esteva i musicalitzats per Mn. Francesc Esteva. Del 1975 daten els goigs a la "retrobada Mare de Déu de Consolació" de Mn. Joan Roig i música de Rafel Subirachs, i del 1986 els de Llorenç Moyà i música d'Antoni Riera. El 1989 va aparèixer **Consolació**, recull de poemes, proses i dibuixos. Des de fa uns anys tenen cura del santuari "Els amics de Consolació".

Cala Figuera,
tardor, 1993

*Paraules pronunciades per Miquel Pons, la tarda del 3 d'octubre, amb motiu de la pujada d'un nombrós grup de calongins, amb bicicleta, a Consolació, en l'escaiença de les festes de Sant Miquel-93.

FUSTERIA ANTONI VADELL 1
CALONGE 16 70 09
GERMANS VALLBONA

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

Any d'esclata-sangs.

Entrevista a Margalida Pinya.

Després d'haver acabat el llarg estiu i que haguin caigut les primeres pluges de tardor podem trobar molt de dematins a na Margalida Adrover de Can Pinya dins el cafè on es pren un tallat per partir després cap a cercar esclata-sangs. Na Margalida no es defineix com una molt bona cercadora, ja que els bons cercadors no diuen mai a ningú quant troben el primer esclata-sang de l'any ni el lloc ni els mostren, van més d'amagat. En canvi ella ens conta que disfruta de mostrar els esclata-sangs més primencs dels que tot el poble li fa molt de cas, i del que més disfruta és de la natura, de les llargues cercades amb les seves germanes que en tot l'estiu es veuen a rampellades, de les olors, de la llibertat que dóna estar dins la garriga.

I ara, cercadors, atents a les explicacions que ens dóna na Margalida.

-Serà un bon any d'esclata-sangs?

-Sí que serà un bon any si va així per que els esclata-sangs volen pluja, llavors dos o tres dies de sol i altre cop pluja, a a més, quan a la darrera quinzena d'agost plou, és una bona senya per que n'hi hagi. Esperem que enguany n'hi hagi molts per que jo pugui passar gust.

-A quin lloc trobes que se'n fan més, per aquí, per Artà, per Porto Colom?

-Mira, jo a Artà no hi vaig per que normalment són carritxeres i no m'agrada cercar si han de mendrinar molt però si llavors en trob, després grat. La gent no vol dir a on troba els esclata-sangs, jo ho dic, però no em creuen. Jo tenc redols beneïts, els pos un nom, i així les meves germanes i jo ens entenem (es pi clar, sa mata de na Bàrbara, s'ullastre de na Maria, etc). Jo conec tres llocs on vaig a cercar esclata-sangs: Cala Murada, es Pinar Gran i es Castell. El més primenc és Cala Murada, perquè allà hi fa més ombra; ve a ser com un to-

rrent i fa més ondonades. El Pinar Gran és una cosa molt "despejada" i necessita més aigua perquè està molt sec. Jo n'he trobat més dins Cala Murada que dins es Pinar Gran. Tot això són extensions grosses, l'esclata-sang no és per tot, s'ha de saber el redolet: si te'n vas a l'aventura, és difícil. Per exemple, jo sé una tanca de sis o set quarterades de garriga i just se'n fan devora dos ullastres, pr tot l'altre tros no n'he trobat cap mai.

-Quin pic ha estat el que has tro-

bat més esclata-sangs de tots?

-Jo n'he trobat molts d'esclata-sangs, però una vegada, quan era fadrina, en aquest redol que t'he dit abans davall dues estepones de nores n'hi vàrem collir seixanta-set, va ser el cop que en vaig veure més al mateix temps, però d'això en fa molt de temps. Enguany ja n'he trobat més de cent cinquanta però he de dir que he anat a Montuiri i a Porreres perquè allà va ploure molt més prest, i ara estan a la flor. Per aquí és un

poc prest.

-Que fa molts d'anys que en cerques?

-Jo vaig començar a cercar esclata-sangs que tenia tres o quatre anys, perquè un temps, ma mare i les seves germanes anaven a ca sa padrina sempre, i la casa està dins es Puig des Coscolls i el padrí per no sentir aquella xerrameca de dones partiem amb ell a cercar esclata-sangs. I el padrí ja em deia, aquí se'n fan, aquí no, a devora aquell ullastre... També crec que tenc una vista i una memòria extraordinària. He de dir que quan faig els esclata-sangs néts sé exactament a quina estepa, a quina mata els he collit.

Quan tenia nou anys ma mare me va dir: -Avui no sé de què hem de sopar, i jo li vaig dir, -aniré a ca sa padrina i duré esclata-sangs per torrar. Ja era tardet, però como que jo conec aquells pujolets de memòria vaig partir amb la bicicleta cap a ca sa padrina, en arribar, el padrí em digué: -A on va Margalideta?, -Vaig al Puig des Coscolls perquè ma mare no sap què ha de fer per sopar. El padrí va dir: -La tia Maria n'ha davallat ara i te'n donarà. -No tornaré que no dugui es paner ple, -vaig dir jo-. En lloc d'anar pel Puig des Coscolls, vaig passar pel Puig de can Llarg que també hi dona, i vaig trobar un redol. Amb vint-i-set minuts -que el padrí ho controlava- vaig dur el paner ple. Quan ho va veure el padrí, les llàgrimes li varen caure, no en podia dar passada.

-Conta'ns qualche aventura que t'ha passat per dins sa garriga.

-Te diré que res m'espanta de dins sa garriga més que trobar una serp.

Una vegada vaig anar al Castell, i jo, per anar a cercar esclata-sangs, sempre duc la mateixa roba, per que s'esqueixa i s'embruta molt. Hi vàrem anar amb mon pare -jo sé molts de redols per que ell és caçador i els m'ha mostrats. El Castell era un vedat i el guardava una dona que estava damunt una paret i ho veia tot fins a baix. Me va dir: -Tu, surt d'aquí -i jo vaig replicar, -que ho guardau madona?. -Sí, i ja t'he tret d'aquí. -A jo no, és sa primera vegada que vénc, -i ella va dir: -No, a tu ja és sa tercera vegada que te trec. -Com ho heu conegut?. -Per la jaqueta, -va contestar-. I no va ser per la fesumia, va ser per la jaqueta... i era ben cert, que m'hi havia tret tres pics.

Una altre vegada amb madò Antònia de sa Torre vàrem anar a Cala Murada i ho guardaven i nosaltres ho duiem tot ben planejat, sabíem ben cert que ens treuriem defora però també sabíem ben bé el que haviem de contestar. Quan vàrem esser allà trobàrem una esclata-sancada i quan ho tenguérem tot ben ple, un homo ens va aturar i volia que els hi donàssim tots i a nosaltres no ens sortia res del que haviem assajat. I madó Antònia que no els hi volia donar, i aquell homo, saps que se va arribar d'enfadar... Jo li vaig dir, que agafàs els meus i deixàs els d'ella que no els hi volia donar tanmateix. -De teus no en vull cap, són els seus que vull, -me va dir. Madó Antònia replicà: -primer m'hi seuré a damunt

abans de donar-vos-en cap. -Surtiu per aquest camí i no torneu pus mai. Noltros li vàrem dir que era per l'altra banda que teníem el cotxe, i per allà vàrem sortir, però aquell homo va quedar ben exero.

-Per acabar: una recepta per menjar els esclata-sangs?

Els esclata-sangs com són més bons són torrats amb oli i sal, però amb arròs brut, amb sopes, amb escaldums fins i tot nosaltres els posam dins truites, però aquí tenc una recepta un poc diferent ara que tothom vol fer vida més sana i necessitam molt de ferro:

Llenties amb esclata-sangs (per a 4 persones)

- 400 grs. de llenties.
- 2 botifarrons.
- 200 grs. d'esclata-sangs.
- 2 tomàtigs.
- 2 porros.
- 1 fulla de llaurer.
- 1 pastilleta de concentrat de carn.
- oli i sal.

Hem de posar les llenties al foc amb la fulla de llaurer i la pastilla de concentrat i deixar coure una hora i mitja més o menys.

Sofregir amb un poc d'oli els porros, les tomàtigs, els botifarrons i els esclata-sangs.

Fregir tot plegat uns minuts i afegir-ho a les llenties quinze minuts abans d'acabar de coure.

Gràcies Margalida.

10-Novembre-93

M. Adrover

ELECTRO

ViBa c.b.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
ANTENES TV. - FONTANERIA

JAUME VIDAL - JAUME BALLESTER

Carrer Gómez Ulla, 2
Tel. 653995
07650 SANTANYI

Plaça Sant Josep, 10
Tel. 163188
07691 ALQUERIA BLANCA

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover, 5 - Calonge

Tel. 16 70 67

A partir d'aquest número Dies i Coses ofereix les seves pàgines als escriptors, periodistes i investigadors novells de les nostres escoles.

Ençata aquest espai de la revista l'escola de l'Alqueria Blanca amb aquestes col·laboracions d'alumnes de 7è i 8è.

Col·legi públic Mare de Déu de Consolació

A través de la finestra

Ja era de dia, feia una estona que estava desperta, i quan ma mare va guaitar a veure el que feia, vaig fer el dormit; m'estimava més estar en silenci i contemplar els rajos de sol que passaven a través dels forats de la vella persiana, i escoltar el bell cant del gall i les dolces melodies dels ocells en un dia alegre.

Després d'una llarga estona vaig fer un petit soroll, perquè la meua mare s'adonés que estava desperta, i en un breu moment aparegué ma mare, amb el meu berenar, per poder començar bé el quart dia, de la setmana de repòs del grip que vaig agafar anant a tirar tests aquella nit de pluja.

Ma mare va obrir la finestra de bat a bat i el sol entrà dins la cambra donant-me la benvinguda al nou dia.

Quan estava llegint el vell llibre de poemes, em vaig decidir a agafar el bloc de dibuix, que, cansat ja de

veure els mateixos paisatges, vaig voler donar-li un nou bell somriure amb el paisatge que entrava per dins la meua finestra: S'Alqueria Blanca. Un vell poble pagès i mallorquí, antigament fundat pels moros. Poble amb una alegre fantasia, que somriu al mar i dona l'esquena, però no menys estimada, al puig de Consolació, que després de pujar unes velles escales podem beure de l'aigua pura i fresca d'un vell pou. Entrant dins la petita capella ens trobam amb la pura bellesa de la Mare de Déu de Consolació.

Admirant aquest paisatge ens fixam amb l'església que dona la sensació que es troba gegantina envoltada pel seu petit poble.

Pintant el puig de Consolació m'atur a pensar amb el vell Pou del Rei, que magestuós guarda petits records dins ell del poble.

Em sent buida, en haver dinat tots

els de la casa van a descansar, però jo només tenc ganes d'acabar el dibuix, així que agaf el pinzell i faig la mescla de colors.

No pot faltar pintar, l'amo en Tomeu que cada horabaixa assegut davall l'ombra d'aquest garrover passa el temps guardant les ovelles.

Les ombres ja no són iguals, ja que el dia va acabant, per donar la benvinguda a la lluna, que ansiosa vol venir a donar-nos la bona nit.

El dibuix ja està acabat igualment al dia i ja només cal admirar la majestuosa lluna perduda dins la fosca, acompanyada de les estrelles que pareixen ser punts d'or brodats per una petita donzella.

Ma mare, ja ha tancat la finestra i m'he aficat dins el llit i els ulls s'han anat tancant esperant un nou dia.

Pilar Bonet vidal
Catalina Rigo Rigo

Na Juanita Rigo, una de ses pastisseres de s'Alqueria

Na Juanita Rigo de s'Alqueria Blanca quan va haver acabat els estudis de Formació Professional va provar d'anar a una acadèmia a Ciutat per perfeccionar idiomes, comptabilitat i mecanografia, però amb un hivern d'anar i tornar cada dia es va cansar. Tenien un amic de

la família forner que havia après l'ofici de son pare, ell l'insistia molt que seguís amb la tradició. Va anar a casa seva durant un any el qual l'hi va ensenyar totes les receptes i el que ell sabia sobre pastisseria i no li sap greu dir que encara ara li fa moltes consultes.

-Què tal la feina, Juanita

-Em va bé i m'agrada molt.

-Quants d'anys fa que fas feina?

-Fa 10 anys que faig feina, 8 que estic casada i 3 que tenc sa nina.

-És sa teva pastisseria?

-És una herència des de fa molt de temps que va de generació en generació i després de mon pare hi vaig jo.

-Em pareix que també teniu una pastisseria a Cala d'Or?

-Sí.

-Que em podries dir com són les horaris teus de cada dia? Són sempre els mateixos o varien?

-Sa temporada d'estiu de 3:30 de sa dematinada fins a la 1 o les 3 del migdia normalment. En l'hivern ens aixecam a les 5 per a les 7 tenir-ho cuit. Després en 4 hores diàries duim sa feina al dia i dedic l'horabaixa a fer ses feines de casa.

-Quants sou que feis feina?

-Jo i el meu home i també hi ha ses dependents i els meus pares que ens ajuden en tot el possible.

-Sa feina, és més pesada a Cala d'Or o a s'Alqueria Blanca?

-Uff... a Cala d'Or.

-Quins són els mesos que t'agraden més, respecte a la feina?

-Els mesos de gener i febrer, que és quan la gent

té menys ganes de gastar.

-Ho feis tot voltros?, és a dir, el pa, les panades, els pastissos, etc.

-Tot menys el pa. Ja que mon pare ja ha tornat gran i per un totsol és impossible i jo i el meu home ens hem especialitzat en pastisseria.

-Quina és l'especialitat de la pastisseria?

-De cara a sa tradició familiar és s'ensaïmada mallorquina i com especialitat meva dins els meus anys de feina consider que és la tarta Reina.

-Per despatxar hi estàs tú o tens dependents?

-No, perquè consider que fer dues coses bé és impossible, o bé he d'estar de cara al públic o bé he de fer el gènere per vendre.

-Quantes dependents tens a Cala d'Or?

-En tenc 3 a Cala d'Or.

-I a s'Alqueria?

-Una i dues dones que vénen a ajudar-nos per fer neteja i per preparar sa carn, verdura o altres coses que necessitam per adelan-

tar sa feina ja que a l'estiu totes ses hores són poques.

-Feis també bufets?

-Sí, els feim, els montam i si és necessari els servim.

-Normalment, per quantes persones els feis?

-N'hem fets des de veraneants madrilenys a catalans que fan un sopar íntim al seu xalet fins a una quantitat de comunions i batejos i fins ara hem arribat a un màxim de 450 racions preparades, montades i servides.

-Feis feina durant tot l'any o posau vacances?

-Tancam el dia de Sant Sebastià i obrim dues setmanes abans de Pasqua.

-I ses dependents tenen vacances?

-Ses de Cala d'Or tenen 5 o 6 mesos i sa de s'Alqueria igual que jo.

-Quina feina te pareix més pesada, sa teva o sa de ses dependents?

-Tot té ses seves coses bones i ses dolentes. Sa meva feina és més pesada i tenc uns horaris un poc

mals de dur per una persona de sa meua edat que li agradaria poder sortir de marxa qualche dia amb els amics, però també si un dia avanç sa feina sé que l'endemà puc disposar d'un parell d'hores per jo i ses dependents tenen uns horaris més o manco normals però saben que a aquella hora han de ser a sa feina i no ho poden canviar com jo.

-Surtint un poc dels límits de pastisseria, què fas el temps lliure?

-Estic tot el temps possible amb la meua nina i m'agrada molt sa cuina.

-Què trobes de sa teua nina?

-Que és encantadora, crec que com totes ses mares m'agrada bravetjar de sa meua filla.

-Ara quants d'anys té?

-Tres anys.

-Què trobes de sa revista Dies i Coses?

-Que dona a conèixer molta de gent que vivint dins el teu poble, abans no saben els seus ideals, ni ses seves experiències i que així cada vegada vas coneixent més persones que t'envolten.

-La trobes cara?

-...I què val?

-Hi afegiries alguna cosa?

-Sí, li afegiria acudits i passatemp.

Bé, això és tot, gràcies per dedicar-nos un poc del teu temps.

Carina Mohamed Rigo.

Entrevista a En Miquel Barceló Mesquida

En Miquel és un estudiant de 13 anys nat el 23 de gener de 1980 a s'Alqueria Blanca.

En Miquel estudia E.G.B., encara que no és gaire bon estudiant. Fa 4 anys que juga amb el C.D. Santanyí dels infantils. En Miquel és un dels tios més marxosos de l'escola.

-Miquel, m'han dit que els estudis no van gaire bé. A què es deu això?

-Perquè no m'agrada estudiar.

-Miquel, tu creus que aprovaràs el vuitè curs?

-Sí, perquè és molt bo de fer.

-Quina professió t'agradaria tenir?

-De mecànic de cotxos o de motocicletes

-Què faràs tot d'una en haver acabat l'E.G.B.?

-Fer-me el carnet de ciclomotor i preparar-me per anar a l'institut.

-Ens podries dir quins són els teus millors amics, i perquè ho són?

-En Sebastià perquè junts anam a sa cova de Ses Genetes, En Miquel Rigo perquè junts anam a fer voltes amb el motoret i n'Andreu perquè em deixar copiar els deures.

-Ara passarem a l'esport que tu practiques. Amb quin equip t'agradaria jugar?

-Amb el "Real Madrid", però em conformaré amb s'Alqueria Blanca perquè tenc el camp més aprop.

-Et va bé el futbol?

-Sí, perquè encara no m'han expulsat mai i jug de titular.

-A quina demarcació jugues?

-Jug de lliure o de mig.

-Heu començat la lliga bé?

-No, perquè a principi jo estava lesionat i van perdre molts partits.

-Has marcat qualche gol?

-Sí.

-Quina sensació tens quan marques un gol?

-De felicitat.

-Ara passant a lo personal, què és allò més important

a la teva vida?

-Agafar una bona professió.

-T'agrada sortir els vespres?

-Sí.

-On surts?

-Pel poble, m'agrada sortir per anar de marxa i estar amb els amics.

-T'agraden les nines?

-Segons quines.

-Quines?

-Encara no ho he pensat, però les preferesc rosses i amb bones corbes.

-Has tengut o tens alguna relació especial?

-No!

Andreu Rigo Barceló

Sebastià Bonet Rigo

Miquel Rigo Barceló

BAR NOU

TEL. 16 70 20

CALONGE

FOTOS

Jaume Moserrat

Revelats al cap d'una hora

Còpies fotogràfiques en quatre min.

Fotos Carnet

Reportatges

Foto Industrial

Servei de fotocòpies

C/ Santuari, 88

tel. 581156

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

— Centre Coordinador —

La UNESCO i la Biblioteca Pública

L'organització de les Nacions Unides per a l'educació, la ciència i la cultura fou fundada per servir a la pau i al progrés espiritual, actuant damunt l'esperit dels homes i de les dones. El present manifest proclama, la confiança que posa la Unesco en la biblioteca pública com a força viva al servei de l'ensenyament, la cultura i la informació i com instrument indispensable per fomentar la pau i la comprensió internacional.

La biblioteca pública és una mostra de la fe de la democràcia en l'educació de tots, com un progrés continu al llarg de la vida, així com l'aptitud de tot el món per conèixer les conquestes de la humanitat en el camp del saber i la cultura. És el principal mitjà, de donar a tot el món lliure accés a la suma dels coneixements i de les idees de l'home i a les creacions de la seva imaginació.

La seva missió consisteix en renovar l'esperit de l'home proporcionant-li llibres per a la seva distracció i esplai, ajudar a l'estudiant i fer conèixer la darrera informació tècnica, científica o sociològica.

La biblioteca pública ha d'estar fonamentada en virtut de textos legals, precisos, concebuts de manera que tots els habitants d'un país puguin gaudir dels seus serveis. És indispensable que les biblioteques cooperin entre elles per a què la totalitat de recursos nacionals puguin ésser utilitzats plenament i estiguin al servei de tothom.

Ha d'estar totalment finançada per diners públics i no ha d'exigir als usuaris cap pagament pels seus serveis.

Per assolir completament els seus objectius (la biblioteca pública) les seves portes han d'estar obertes als qui la utilitzen lliurement i en igualtat de condicions per tots els membres de la comunitat, sense distinció de races, color, nacionalitat, edat, sexe, religió, llengua, situació social i nivell d'instrucció.

MANIFEST DE LA UNESCO SOBRE LA BIBLIOTECA PÚBLICA.

Biblioteca professional d'ANABA.

"Asociación nacional de bibliotecarios, archiveros y arqueólogos". Traduït de la versió castellana d'Hipólito Escolar i L. García.

Llum Adrover.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

L'esport és cosa bona

Crònica esportiva

Una vegada que s'han jugat les catorze primeres jornades de la regional preferent podem treure la conclusió que els equips com l'Espanya i el C.D. Santanyí han pagat les conseqüències d'haver jugat una lligueta que va acabar molt tard, a més en Damià Barceló s'ha trobat a la pretemporada amb moltes baixes per motius laborals i lesions cosa que ha dificultat poder fer una pretemporada en bones condicions.

Poc a poc s'han compost les coses: de la setena jornada a la dotzena el Santanyí no va perdre, guanyant a l'Espanya per 4-2 i al líder Murense 2-0 dins aquest espai de temps. El més destacat és que el potencial ofensiu depen quasi exclusivament de dos homes: Edu - 9 gols- i Jaume Mut -8 gols-, la resta: Amengual, Miquel, Oscar, Manjón, Reina, Nicolau i Adrover amb un gol cada un.

Després de jugar el 28 de Novembre dins "Es Torrentó" contra El Felanitx el proper diumenge dia 5 de desembre a les quatre de l'horabaixa rebrà el Campos, un dels millors equips fins ara, que sota la direcció de Guillem Mas-caró i l'eficàcia realitzadora de Tomeu Obrador -7

El C.D. Santanyí el proper 5 de desembre rebrà el C.D. Campos

gols- pareix que enguany els campaners estan decidits a pujar a la desitjada tercera divisió. Tres dies

En Joan Seminario torna entrenar el C.D. Cala D'or

després -dimecres 8 de desembre- l'equip santanyier haurà d'anar a Ciutat per jugar amb l'ex-tercera Son Roca que està adalt de la classificació.

Molt més malament ho té el Cala D'Or que durant les 10 primeres jornades

no ha aconseguit puntuar, encara que ha tengut bones oportunitats: a la setena jornada als 13 minuts guanyava 1-3 dins s'Arracó i va tirar un penalt fora. Va acabar perdent 4-3 dins el camp del segon classificat, la desena jornada juga-

**La llengua
feina
de tots**

ba al camp del líder Vilafranca i va perdre per 1-0.

Ja ha canviat d'entrenador tornant "el salvador" Joan SEMINARIO -entrenador amb el qual el C.D. Cala d'or ha viscut les millors èpoques- qui ha declarat que pense replegar jugadors de tercera divisió que no juguen amb els seus equips i que juntament amb els joves que han fitxat darrerament intentarà salvar l'equip d'una tercera baixada consecutiva.

A la jornada onzena va aconseguir guanyar el primer partit per 3-1 contra el Verge de Lluch.

A segona regional destaca que a la jornada sisena es va produir el primer enfrontament oficial entre el S'Horta -que entrena en Domingo Aznar- i s'Alqueria -que entrena n'Ignaci Marqueño-, acabant el resultat 1-2 favor del S'Horta que es va mostrar superior, marcant en Tomeu Barceló el gol dels locals i n'Aznar i en Mariano

Vendran en Delgado, Indurain i companya a Cala D'or pel gener?

els gols visitants.

Fins ara el S'Horta ha demostrat que enguany pot lluitar per l'ascens sempre que fora camp asseguri un poc més el seu joc. El diumenge dia cinc té un partit molt important ja que el Colònia, l'equip presidit per en Sebastià Vidal, visita el camp de Sa lleona, essent un dels ga-

llets de la categoria, rivalitat que es repetirà quinze dies després ja que serà en Joan Tauler i el Cas Concos els que visitaran Sa Lleona.

Una setmana abans -12 de desembre- s'haurà jugat el derbie per excel·lència CAS CONCOS- ALQUERIA després de bastants anys sense jugar-se.

Per cert, pareix que de poc ençà els joves jugadors curiabanquers s'han adaptat a la nova categoria i l'equip comença a carburar, i si no que ho demanin al Son Cladera que va perdre per 3-1, el dia que va tornar a l'equip en Toni Vallbona, el màxim goleador dels darrers anys, enguany el seu company inseparable en BARTOL ROSSELLO ja en du sis.

El Platges de Cala D'or sempre recordarà el 31 d'octubre data de la primera victòria oficial 6-0 al At. Sencelles amb gols d'en Xavier Torres -2-, Mitos, Augusto, Dessi Potti. Uns dies després va presentar la dimissió l'entrenador VICTOR; dirigint de moment l'equip el seu president Sr. Del Ojo i cuidant-se de la preparació el jugador Potti.

No és just el president del Platges que fa d'entrenador, la presidenta del Santanyí fa uns dies es va estrenar com entrenadora d'un nou equip senior femení de futbol-sala que l'any que vé ja competirà per tot arreu.

També es notícia aquests dies el BOOM que ningú bé sap d'on ha sortit sobre la venguda de l'equip ciclista BANESTO (Indurain, Delgado, Bernard...) a Cala D'or a celebrar l'estage de pretemporada al mes de gener. En Miquel Indurain el passat 21 de novembre va declarar a Antena 3 que encara no s'havia firmat l'acord amb BANESTO i no estava decidit on es faria la pretemporada. Ja veurem que passa, el temps ho dirà...

Sembla que per tot arreu s'ha posat de moda el futbol-sala femení, a la foto equip de S'Horta que per les festes de Sant Agustí va empatar 2-2 a Sa Mola contra un equip de Felanitx.

Maties Adrover

Cas Concos-Alqueria, dia 12 de desembre

La Segona Regional tindrà el proper dia 12 de desembre un altre partit de màxima rivalitat a la nostra comarca. El Cas Concos, situat a la part alta de la classificació, rebrà l'Alqueria, que té molt difícil sortir de la zona baixa. Se reviurà una altra vegada l'emoció, encara que sense tanta intensitat, d'aquells interessants derbies de finals dels anys 70. A la competició de lliga, l'Alqueria va visitar per primera vegada Cas Con-

cos el 27 de març de 1977, logrant un empat a zero gols; aquest mateix resul-

tat se va repetir a les temporades 1979-80, 1980-81 i 1990-91. L'empat també se

va produir a la temporada 1981-82, en aquesta ocasió a un gol. La única victòria concarrina data de la temporada 1977-78, éssent 2-1 el resultat final. Els verd-blancs lograren imposar-se en una ocasió: 0-4 a la temporada 1990-91. Per tant, les set confrontacions de la lliga a Cas Concos ofereixen un balanç molt igualat: cinc empats i una victòria per cada equip. Veurem de que són capaços el dia 12 els homes den Joan Tauler i n'Ignasi Marqueno.

C.D. S'Horta Infantil - Temporada 93/94

ENTRENADOR: Marc Jaume Adrover Bennassar
PORTERS: Carlos Rodríguez, Joan Pep Alou i Xavier Vallbona.

DEFENSES: Pere Joan Barceló, Iván Capó, Gonzalo Santos i Antoni Rigo.

MITJOS: David de la Puente, Carlos Estévez, Joan Vadell, Pau Lladó, Tomeu Roig i José Luis Bermúdez.

DAVANTERS: Javier Domínguez, David López, Paul Moreno i Llorenç Dalmau.

L'entrenador respon:

Segons el seu entrenador aquesta plantilla està equilibrada en quan a que la meitat són jugadors de primer any i l'altra meitat ho són de segon any.

Un dels punts més fluïdors -recalca en Marc Jaume- és el centre de defensa; lo pitjor que ens poria

esser que començarem la lliga empatant al Jordi des Recó 3-3 contra el Barracar, precisament l'únic partit on vàrem contar amb tota la plantilla, aquest empat fora camp va fer que ens pensàssim que érem millors de lo que realment som i ara després de perdre bastants de partits ens pensam que són més dolents de lo que real-

ment és.

El gran derbie a jugar a SA LLEONA el proper onze de desembre en front del C.D. Santanyí el veig bastant malament ja que tenim jugadors titulars lesionats per bastant de temps i de moment no estam preparats per guanyar cap partit, crec que perdrem per 3 o 4 gols de diferència.

Dels equips que han jugat amb el s'Horta el que més m'ha agradat és el Felanitx.

En quant a la moral de l'equip puc dir que la primera derrota ens va afectar molt i sa segona com que ja sabíem lo que era perdre de molts ja ens va afectar menys; ara confiam en que a la segona volta guanyarem qualque partit.

Així veuen al Santanyí

Toni Vicens

- Com ha estat aquest començament de temporada?

- Ha estat un començament estrany, ja que hem perdut punts a dins Santanyí que no havíem d'haver perdut, però ara

l'equip està millorant i recuperant posicions.

- A què ha estat degut aquest començament?

- Hi ha hagut alguns factors, com: algunes baixes al començament, també es va acusar l'haver jugat la lliga a la passada temporada.

- Per què no ets titular aquesta temporada?

- Bé, l'any passat vaig començar igual. No vaig començar a jugar de titular fins al desembre o gener. També passa que a l'estiu jo faig feina i em perd la pre-temporada i en guany com que estudiï a Palma, només vaig a un entrenament per setmana.

- Com veus la plantilla?

- Com que ara les coses comencen a funcionar, la plantilla té una gran moral.

- Quines diferències hi ha respecte a l'any passat?

- Més o manco hi ha la mateixa gent. S'han incorporat alguns juvenils a més d'en Diego Uribe i n'Alfonso, però la plantilla intenta fer el mateix que l'any passat: bon futbol i que la gent vagi als partits.

- Com veus el partit contra el Campos?

- Serà un partit de rivalitat comarcal, on les posicions dels equips no influiràn molt i es juga més per la rivalitat comarcal que no per les posicions que ocupin. A pesar de tot, crec que el factor camp pot influir, per tant podem guanyar.

Toni Miquel Reina

- Quina es la realitat del Santanyí en aquest moment?

- L'actualitat és bastant bona, però els resultats no acompanyen. Som una plantilla bastant nombrosa, i això fa que cada partit algun jugador quedi fora de la convocatòria.

- Com són les relacions que hi ha dins la plantilla?

- Les relacions són bones, ja que la gent es coneix de fa uns anys i ens ajudam uns als altres.

- Pareix esser que has tornat a la titularitat?

- Sí. El que passa és que jo a l'estiu faig feina, i no puc fer la pretemporada. També els resultats acompanyen, per tant és lògic que es mantinguin els mateixos homes. Ara m'han donat l'oportunitat i intentaré fer-ho lo millor possible per seguir jugant.

- S'ha de millorar en qualque punt aquest equip?

- Ens fan molts de gols, per tant convendria reforçar la defensa, ja que fa uns anys erem la defensa manco golejada de preferent, i ara duim tants de gols a favor com en contra. També m'agradaria jugar a 3ra divisió, però això depen de nosaltres i de la directiva.

- Quin lloc ocuparem una vegada acabada la lliga?

- A mi m'agradaria que a la segona volta lluitassin pel liderat, però si no pot esser hem de quedar entre els set primers per poder jugar la lligueta i lluitar per l'ascens.

- Com veus el derby entre el Santanyí i el Campos?

- Actualment el Campos és un dels equips que està a dalt, però això no vol dir res, ja que en aquests partits guanya el que hi posa més ganes.

Pep Amengual

- Quin balanç podem fer d'aquest començament de temporada?

- Varem començar un poc malament, però ara anam millorant. A partir d'ara esper que recuperem els punts que hem perdut.

- En general, com són els equips de preferent?

- No els he vists a tots, però fins ara hi ha molta competència. Tots els equips són difícils, ja que es reforcen.

- Quin són els equips més forts?

- Encara no els he vists a tots, però després d'haver vist els que hem jugat fins ara crec que nosaltres tenim bastantes aspiracions, juntament amb el Murense, Felanitx, Campos, Gènova entre altres.

- Les incorporacions que heu fet aquest any han estat positives?

- En principi són jugadors bons, però encara falta que s'adaptin un poc a la plantilla.

- Com veus aquest començament de temporada del Campos?

- Al Campos no l'he vist jugar a la lliga, però a la pretemporada varem fer un triangular amb ell i em va agradar bastant. Té alguns jugadors veterans que aporten molt a l'equip.

- Com veus el partit contra aquest equip?

- En general aquests partits solen esser partits amb molta lluita, però nosaltres hem millorat bastant, i ara dins Santanyí aconseguim molts de punts, però el Campos treu molts de punts de fora del seu camp, per tant ens ho posarà difícil.

Pere Ferrer

Fútbol-Base C.D. Santanyí

Sebastià Rigo, goleador dels Juvenils

de cada vegada sigui més compacte, jugant amb més disciplina. Si ho feim així crec que a la segona volta se coneixerà i podrem començar la remuntada.

-Com valors la teva etapa en els Juvenils del Sant Francesc?

-Consider que va ésser una

L'equip juvenil del Santanyí ha tengut un mal començ de temporada, ja que els set primers partits disputats han significat sis derrotes. A la línia davantera ha destacat fins ara el portopetrer de devuit anys Sebastià Rigo Palou, que va jugar la passada temporada amb el Sant Francesc. Aquest jugador, que amb només setze anys ja va actuar a 1ª Regional amb l'Alqueria, du marcats set gols a l'actual competició. Ell mateix ens comenta el que li passa enguany al seu equip...

-Tenim un equip molt jove, amb gent que no havia jugat mai al futbol federat. També hem duit mala sort a un parell de partits; el dia del Ses Salines és un exemple, quan pareixia que hàviem de puntuar vàrem acabar perdent el partit.

-Quina solució hi veus?

-Hem de seguir igual i mirar de que el nostre bloc

etapa molt positiva, perquè hi havia un gran nivell dins l'equip i vaig aprendre molt, encara que no jugava tots els partits. Els entrenaments, baix les ordres den Miquel Fleixes, eren molt diferents als que fan els equips de per aquí.

-Els entrenadors d'equips juvenils se solen queixar d'haver de treballar sempre amb jugadors que els hi agrada la marxa i sortir els vespres. Com dus tu aquest tema?

-M'agrada com a quasi tots sortir els dissabtes a vespre, però no bec gaire i me'n vaig prest a ca meva. No crec que això tenguí tanta importància com molta gent li vol donar.

-Quines idees dus de cara a la temporada que ve?

-No ho sé, de moment esper completar una bona lliga enguany amb els Juvenils. Si l'any que ve hi ha qualque equip de superior categoria que s'interessa per jo, molt millor.

Andreu Vadell, defensa dels cadets

tenien equip de cadets. En els primers partits trobava la categoria un poc feixuga, però poc a poc m'hi vaig acostumar. Enguany, jugant amb els cadets, la majoria de jugadors són més joves que jo, però no he notat molt de canvi de categoria.

-Com veus el teu equip?

Podreu fer campions?

-Hem començat bastant bé, ja que de set partits n'hem guanyat cinc, empatat un i només perdut un. Hi ha una gran igualtat entre els cinc o sis primers equips i crec que el que dugui més sort pot ésser el campió.

-Quines aspiracions tens?

-Me conformaria poder jugar, en acabar de Juvenil, amb el Santanyí a Preferent o a Tercera Divisió.

-I ja per acabar, que tal els estudis?

-Van bé; estic estudiant segon de BUP a Felanitx. M'agradaria acabar el BUP i el COU, després encara no sé que faré.

Va néixer el 20 d'abril de 1978 a s'Alqueria Blanca i ha jugat sempre amb el Santanyí: el primer any com a Infantil, l'any passat amb els Juvenils quan tenia edat de cadet, i enguany amb els cadets.

-Andreu, a quina posició sols jugar?

-Enguany sempre jug de defensa, ja sigui de lliure o de central. altres anys també havia jugat de mig per la dreta.

-Has notat molta diferència de l'any passat, que jugaves amb els Juvenils, a enguany amb els cadets?

-L'any passat vaig haver de jugar amb els Juvenils perquè a Santanyí no

Jugadors de l'Alqueria...

Tomeu Barceló Bonet

El jugador que presentam en aquest número va formar part d'aquell gran equip de Juvenils de S'Alqueria que va disputar la final de la Copa President a la temporada 1986-87 i que va lograr l'ascens de categoria a la temporada 1988-89. Juntament amb en Flores, va marcar bona part dels gols d'aquell equip que se caracteritzava per una gran facilitat anotadora.

- Tomeu, com a Juvenil, vares dur la sort de jugar amb el millor equip que hi hagi hagut a S'Alqueria. Uns anys més tard els Juvenils varen desaparèixer. Què penses d'això?

- Trob que va ésser una equivocació no mantenir els juvenils. La continuïtat de l'equip dels grans depèn molt d'això, ja que la majoria dels que han jugat aquests anys amb el primer equip havien passat abans pels Juvenils. Encara que sigui necessari fer un esforç i anar a fora poble, trob que val la pena.

- Com és que amb els grans no has pogut demostrar aquella gran capacitat golejadora que tenies amb els Juvenils?

- Hi ha una gran diferència d'una categoria a l'altra. Durant els primers anys que formava part dels grans hi havia bons jugadors a la davantera amb la titularitat assegurada i vaig estar molts partits a la banqueta; era molt difícil poder prendre el lloc a aquests jugadors. A part d'això també he tingut problemes amb els meus genolls, encara que finalment no m'he operat perquè el metge troba que és una operació delicada i de conseqüències imprevisibles.

- Els anys anteriors sempre havies jugat a 1ª Regional. Com veus aquesta 2ª Regional d'enguany?

- És una categoria bastant inferior a la 1ª Regional pel que he pogut veure en els partits que hem disputat. Se nota que a la 2ª Regional hi ha menys serietat i també que hi ha més poca gent els diumenges en els camps.

- Estàs content de les actuacions que has fet a l'actual temporada?

- Sí, estic bastant content de com

me va fins ara. Enguany he jugat tots els partits de titular, l'entrenador me coneix bé perquè ja m'havia tingut de juvenil i m'ha donat confiança. En els primers partits no vaig tenir encert de cara a porta, però contra el S'Horta vaig poder encetar el meu compte golejadore. Si les coses me surten bé i no tenc lesions crec que a final de temporada podré haver fet més de deu gols.

- Els resultats de l'equip fins ara no han estat molt satisfactoris. Que li fa falta a l'Alqueria per poder reaccionar?

- Jo crec que la solució està en els mateixos jugadors del poble. Les incorporacions que hem tingut d'en Tòfol i en Toni poden ésser molt positives per l'equip. Si en Cosme volgués tornar jugar, pens que el nostre joc ho notaria molt. També ara podem recuperar l'altre Cosme, que s'ha casat i en Miquel, que era a Alemanya.

- Quines aspiracions té enguany l'Alqueria?

- Abans de començar la temporada les aspiracions per ventura eren unes altres, però tal com han vingut els resultats pens que ens hem de conformar si logram mantenir la categoria.

- Ja per acabar, quina impressió te va causar el s'Horta a "Sa Teulera" i com veus aquest nou derbie que haureu de disputar ben prest dins el acmp del Cas Concos?

- El S'Horta me va parèixer un con-

junt que combina bastant bé la joventut i la veterania. El que me va agradar més d'ells és la línia de mitjos, amb homes que juguen bé al futbol. Contra noltros els jugadors que varen decidir varen ésser els veterans; pens que ells varen ésser els que varen inclinar la balança.

Referent al partit que hem de jugar dins Cas Concos, crec que serà un gran partit, on la lluita i l'entrega seran totals, com sol passar en els derbies. Sé que el Cas Concos té un gran equip i que juga molt bé al futbol, però encara que segons la classificació ells pareixen molt superiors, en els partits de tanta rivalitat és imprevisible dir el que pot passar. El que és ben seugr és que el Cas Concos ens posarà les coses molt difícils i que haurem de lluitar molt per treure d'allà un resultat positiu.

Jaume Rigo

FITXA TÈCNICA

Nom i llinatges: Tomeu Barceló Bonet.

Data naixement: 28-6-1971.

Alçada: 1'72 m.

Pes: 73 quilos.

HISTORIAL:

JUVENILS C.D. ALQUERIA:

Temporada Gols

1986-87 21 (14 a la lliga)

1987-88 18

1988-89 26

Total..... 65

C.D. ALQUERIA-REGIONAL:

Temporada Partits Gols

1988-89 2 --

1989-90 8 1

1990-91 18 3

1991-92 32 2

1992-93 8 2

1993-94(*) 8 3

Totals..... 76 11

(*) Comptabilitzades les 9 primeres jornades

Francesca Salom torna jugar a bàsquet

Va començar a practicar el bàsquet al mateix temps que aquest esport naixia de forma sèria a Santanyí en el Col·legi "Bisbe Verger", on ella destacava com una gran anotadora. Després fitxà per l'equip que dominava el bàsquet femení de les Balears: El Sant Josep, de Ciutat, on aconseguí amb l'equip Juvenil, a part del campionat

autonòmic, el tercer lloc del Sector Estatal que abarcava Catalunya, Balears i el País Valencià. Un any més tard, amb l'equip Junior, tornava repetir el campionat de Balears, i decidia deixar la pràctica d'aquest esport. Ara, gairebé quinze anys després, na Francesca Salom torna jugar a bàsquet.

-Francesca, la teva inactivitat havia estat llarga. Quins motius t'han animat a tornar-ho provar?

-Ja fa tres o quatre anys que en Lluç, l'home clau en el bàsquet de Santanyí, duia dins el cap el formar un equip senior femení, cosa que mai hi havia hagut en el poble. La seva il·lusió era que les mateixes que havien començat aquells anys ho tornàssim provar, amb l'ajuda de les més joves. Enguany, com que hi havia poca gent per fer equips Cadet i Juvenil, ens hem juntat totes; jo també m'he animat i aquí estam.

-El Bàsquet professional ha viscut una increïble evolució els darrers anys. Tu també notes que el que voltros practicau a nivell regional ha canviat molt?

-Sí, moltíssim, sens dubte. Abans, quan vàrem començar no teníem en compte la part tècnica. Jugàvem perquè això ens agradava i ho fèiem a base de molta força, velocitat i contraatac. Els equips de Ciutat cuidaven un poc més la tècnica, però el nostre joc era molt més eficaç i sempre se solia imposar. Jo, particularment, quan vaig fitxar pel Sant Josep, me varen haver de corregir de dalt a baix, el meu estil

deixava molt que desitjar. Actualment, crec que tot això no passa.

-Quines posicions has ocupat dins la pista?

-Els primers anys, amb el "Bisbe Verger" no hi havia posicions fitxes; a jo m'agradava córrer en el

contraatac i encistellar. En defensa, n'agafàvem una cada una i fèiem el que podíem. Amb el Sant Josep, jo vaig tenir una missió més específica, jugant d'aler-pivot, que és on me trob més a gust.

-Com veus el teu equip

enguany? Quines possibilitats teniu?

-El nostre equip enguany mira de combinar tres generacions distintes de dones: les que tenen edat de cadet posen la força i la velocitat dins l'equip, les que serien Juvenils hi posen l'eficàcia, i després estam na Maria Antònia i jo, que intentam aportar la veterania i l'experiència. M'agradaria que na Maria Agnès -que formaria part d'aquest darrer grup- també s'incorporàs; mirarem mem si la podem enganxar. fins ara no ens podem queixar dels resultats i dins l'equip hi ha una bona harmonia. Si al final podem conquerir la quarta plaça ens podrem conformar, ja que superar equips com l'Artà o el Ses Salines serà difícil.

-Creus que a Santanyí duen una política adequada referent a la iniciació dels més petits dins el bàsquet?

-Crec que sí. Tots els entrenadors que hi ha, com a mínim tenen el títol de monitor i també n'hi ha tres que tenen carnet d'entrenador nacional. Vulguis o no, són coneixements que poc a poc influeixen damunt els nins i pens que poden ésser molt positius.

Jaume Rigo.

Actualitat del bàsquet

El passat dia 24 d'octubre es varen presentar tots els equips de B.C. Santanyí. Es va presentar l'escola de bàsquet, mini femení, infantil femení, infantil masculí, cadet femení, juvenil masculí, senior femení, senior masculí.

Els equips:

- Mini Femení

És un equip format per nines que s'introdueixen al bàsquet, per la qual cosa interessa més l'aprenentatge del bàsquet que no els resultats.

- Infantil femení

És un equip que té algunes jugadores molt bones que treuen endavant a l'equip. Pot aspirar a qualque cosa.

- Infantil masculí

Aquest equip ha perdut un poc respecte a l'any passat, ja que nota l'absència d'alguns jugadors que enguany han passat als juvenils.

- Cadet femení.

També té algunes jugadores que són bones però passa que són nines de quinze anys i per tant tenen altres preocupacions abans de jugar al bàsquet.

- Juvenil masculí

És un equip que està format per un parell de jugadors que destaquen molt, més uns cadets que enguany estan jugant amb aquest equip. Falta un poc de serietat i ganes d'entrenar.

- Senior femení

És un equip format per jugadores de diferents edats. No han tengut mas-

culí. Durant la presentació, el batlle de Santanyí, Don Cosme Adrover, va dirigir unes paraules als assistents i va dir que per Sant Jaume inauguraria el pabelló cubert.

Equip mini femení

Equip infantil masculí

sa bon començament de lliga, però en aquest darrers partits han millorat, i és un equip per quedar entre els sis primers.

- Senior masculí

És un gran equip, ja que són els mateixos que l'any passat varen jugar la lliga per ascendir a tercera divisió amb unes quantes incorporacions notables, i que a pesar que no varen

començar massa bé, en aquests darrers partits es veu millorança. Aquest equip pot quedar entre els primers.

Pere Ferrer

Club de Pesca s'Alqueria Blanca

El passat dia 7 de Novembre, el club de Pesca s'Alqueria Blanca va fer el dinar social per tots els socis i amics. En aquest dinar s'entregaren els trofeus de regularitat de les proves fetes durant tota la temporada. Els guanyadors varen ésser:

ROQUER INFANTIL:

Primera Categoria:

1. Biel Mesquida Barceló.
2. Llorenç Rigo Rigo.

3. Josep Barceló Bonet.

Segona Categoria:

1. Andreu Barceló Bonet.
2. Miquel Barceló Mesquida.
3. Fr. Josep Barceló Grimalt.

ROQUER DAMES:

1. Apol·lònia Barceló Bonet.
2. Agnès Rosselló Dalmau.
3. Miquela Rosselló Dalmau.

ROQUER MASCULÍ:

1. Sebastià Barceló Taberner.
2. Jaume Bestard Comes.

3. Toni Mesquida Rigo.

GRUMEIG:

1. Miquel Adrover Barceló
2. Joan Baptista Valverde.
3. Sebastià Barceló Taberner.

El pròxim dia 18 de Desembre es farà l'Assemblea General, per fer el balanç de tot l'any. Dia 19 de Desembre, si Déu ho vol i el temps ho permet es farà la primera Prova-Nadal. La prova es farà el dematí i acabarà amb una fideuada per tots els pescadors i socis.

BAR - RESTAURANTE CA'N MARTINA

MIGUEL RIGO
ESPECIALIDAD EN PAELLAS
PESCADO Y MARISCOS FRESCOS

Passeig des Port, 56
Teléfonos 657517 - Privado 643013

07691 - PORTO PETRO
(Mallorca)

RESTAURANT Blanco y Negro

Tel. 64 34 65
Porto Cari - CALA D'OR

La veu de la terra

(...) Tenim ben clar que per fer coses i per comunicar-les cal ser políglotes, però també que per ésser cal aprofundir en les pròpies arrels. I les nostres arrels són les de la cultura catalana, el català és el nostre idioma oficial, és la llengua de Ramon Llull, Ausiàs March i Salvador Espriu, la quina és parlada des de Fraga, a l'Aragó, fins a Maó, a l'illa balear de Menorca; i des de Salses, al Rosselló francès, fins a Guardamar, a les terres meridionals del País Valencià. És en aquesta llengua, la catalana, que he vingut davant d'aquesta assemblea a parlar de pau, llibertat i fraternitat. (...)

Òscar Ribas, cap de Govern d'Andorra
Discurs d'ingrés a l'ONU

Com la resta de la Catalunya Vella Andorra fou un fet carolingi el qual, però, mai arribà a integrar-se als dominis del comte de Barcelona. A 1278 per posar fi a una sèrie de conflictes s'establí la sobirania compartida dels territoris de les tres valls entre la casa de Foix i el bisbat d'Urgell. Amb els segles els drets de la primera passaren a la monarquia francesa i posteriorment als presidents de la república francesa.

L'economia d'Andorra ha estat tradicionalment agrària i ramadera, la qual ha evolucionat fins al cultiu i elaboració del tabac, la indústria turística i el comerç.

Amb un recolzament àmpliament majoritari, els andorrans ratificaven el passat 14 de març en referèndum la primera constitució democràtica del Principat d'Andorra, aprovada el 2 de febrer pel Consell General de les Valls, que no només posava fi a una estructura legislativa de govern que fins avui havia mantingut la seva herència feudal, sinó que permetia el reconeixement d'Andorra com a estat internacionalment reconegut. Es conserven les figures dels coprínceps però de forma constitucional. A partir d'aquest moment Andorra féu passes per obrir ambaixades als dos estats veïns, i el mes de juny iniciava els tràmits per al seu ingrés de ple dret a l'ONU, després d'haver-los fets també per al Consell d'Europa.

El 28 de juliol Andorra ingressà l'ONU i el text que a aquest número us oferim en aquesta secció és un fragment del discurs d'ingrés que el Cap d'Estat d'Andorra, Òscar Ribes, pronuncià en aquell fòrum. Andorra, emparada en la seva condició d'estat sobirà ha recuperat per a la nostra llengua aquella aptitud que tengué quan la resta dels nostres estats no havien sucumbit a les armes franco-espanyoles.

Ara aquesta part del nostre territori nacional de 464 km. i de devuit mil habitants de dret que tenen la nostra llengua com a únic idioma oficial ha fet que el català esdevingui idioma oficial de l'ONU i segurament obtindrà un estatus normal pel català als organismes europeus, superiors al reconeixement simbòlic que fa un parell d'anys en va fer el Parlament Europeu.

Andorra està en condicions d'esdevenir la capital mundial de la cultura catalana efectes institucionals. Andorra ha de triar entre representar culturalment a 50.000 persones o representar-ne deu milions.

Òscar Ribas, l'actual cap de govern d'Andorra sota el qual aquest país del Pirineu ha canviat tant els darrers anys és un ferm lluitador per la nostra cultura nacional. Arreu del país ha estat homenatjat per aquesta

Òscar Ribas a l'ONU. El president del govern andorrà va tornar al català el prestigi que havia tengut com a llengua de comunicació a tota la Mediterrània. Els reis de la corona catalano-aragonesa havien dut al món cancelleresc, jurídic, econòmic i comercial un idioma apte i precís amb el qual era habitual entendre's. Ara, Andorra, emparada en la seva condició d'Estat sobirà, ha recuperat aquella aptitud i se n'ha servit amb la mateixa precisió. (El Mirall, 63)

causa. A València, en motiu de la concessió dels premis Octubre fou el convidat més honorat. La Universitat de les Illes ha anunciat la intenció de nomenar-lo doctor honoris causa i l'Obra Cultural Balear li ha atorgat el Premi 31 de desembre d'enguany.

PHILIPPINE BASKETBALL ASSOCIATION

